

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ»**

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Хмельницької Альони
Юрїївни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____

«___» _____ 201__ р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві
Хмельницької Альони Юріївни

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи
«Облік доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу»
Затверджена наказом ректора від «18» _____ січня _____ 2019 р. № _____ 139

2. Строк здачі студентом закінченого роботи
15 листопада 2019 року

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи
Мета роботи

Полягає в удосконаленні методики і організації бухгалтерського обліку доходів і витрат на малих підприємствах України відповідності із сучасними вимогами.

Об'єкт дослідження

Процес обліку доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу.

Предмет дослідження

Теоретико-методичні, організаційні та практичні аспекти облік доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність, класифікація та механізм формування доходів та витрат

1.2. Концептуальні основи обліку доходів та витрат

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ

ПП «ГОРИНЬ»

2.1. Оцінка організації обліку доходів та витрат

2.2. Загальна характеристика методики обліку доходів та витрат

2.3. Управлінський облік доходів та витрат

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ

ПП «ГОРИНЬ»

3.1. Напрямки удосконалення організації та методики обліку доходів та витрат

3.2. Розробка рекомендацій удосконалення управлінського обліку доходів та витрат

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Наукова стаття	12.09.2019	12.09.2019
2	1 розділ	28.06.2019	28.06.2019
3	2 розділ	06.09.2019	06.09.2019
4	Попередній розгляд двох розділів	25.09.2019	25.09.2019
5	3 розділ	25.10.2019	25.10.2019
6	Попередній захист роботи	12.11.2019	12.11.2019
7	Подання завершеної роботи на кафедру	15.11.2019	15.11.2019

7. Дата видачі завдання «18» січня 2019 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи М.М. Бенько

9. Гарант освітньої програми М.М. Бенько

10. Завдання прийняв до виконання студент Хмельницька А.Ю.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студентка Хмельницька А.Ю. виконала випускову кваліфікаційну роботу на тему: «Облік доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу». Випускна кваліфікаційна робота та її зміст відповідає завданню.

Мета, об'єкт та предмет дослідження є актуальними. Актуальність теми зумовлена наявністю проблемних аспектів теорії і практики обліку доходів та витрат малого бізнесу.

У процесі роботи використовувалися такі методи дослідження:

структурно-логічний аналіз – для побудови логіки та структури випускної кваліфікаційної роботи; різноманітні прийоми статистичних методів, зокрема порівняння – при зіставленні фактичних даних за відповідні періоди; методи аналізу та синтезу.

Робота викладена логічно й послідовно. Ґрунтовно досліджено доходи та витрати базового підприємства, організацію та методика бухгалтерського обліку доходів та витрат малого підприємства, вплив на фінансовий стан підприємства.

Автор опрацювала достатню кількість першоджерел: наукової, спеціальної та періодичної літератури, нормативно-правових актів.

Обрана тема розкрита достатньо глибоко і кваліфіковано, має практичне значення і засвідчує високий рівень підготовки автора.

ВКР ілюстрована схемами, таблицями, розрахунками і відповідає встановленим вимогам.

Ефект результату дослідження полягає у впровадженні рекомендацій автора щодо удосконалення організації і методики бухгалтерського обліку доходів та витрат базового підприємства.

В цілому зміст роботи відповідає темі, вся інформація подана у роботі є достовірною. Принципових недоліків та зауважень немає. Проведені дослідження носять завершений характер і можуть бути представлені до захисту в Екзаменаційній комісії.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

Відмітка про попередній захист _____

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Хмельницької А.Ю. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ М.М. Бенько

Завідувач кафедри _____ О.В. Фоміна

« _____ » _____ 201 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ	5
1.1. Сутність, класифікація та механізм формування доходів та витрат	5
1.2. Концептуальні основи обліку доходів та витрат	9
Висновки за розділом 1	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ГОРИНЬ».....	17
2.1. Оцінка організації обліку доходів та витрат	17
2.2. Загальна характеристика методики обліку доходів та витрат.....	22
2.3. Управлінський облік доходів та витрат	27
Висновки за розділом 2.....	32
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ГОРИНЬ».....	34
3.1. Напрямки удосконалення організації та методики обліку доходів та витрат.....	34
3.2. Розробка рекомендацій удосконалення управлінського обліку доходів та витрат	38
Висновки за розділом 3.....	47
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Розвиток української економіки поряд, з іншими факторами нерозривно пов'язаний з розвитком малого підприємництва. За часів кризи малі підприємства функціонують в умовах жорсткої конкуренції, зазнають труднощів в кредитуванні і підвищення податкового навантаження. При цьому, у малих підприємств є можливість швидко реагувати на зовнішні зміни, але при цьому часто складніше оцінити адекватність процесів, що відбуваються. Також малим підприємствам надані серйозні послаблення при організації та веденні бухгалтерського обліку.

Для розвитку та сталого функціонування малого бізнесу необхідні чіткі і прості у використанні і розумінні схеми обліку, які стануть для керівництва основою стабільного функціонування. Для цього необхідно сформувати єдину обліково-інформаційну систему, яка включає в себе бухгалтерський, податковий облік, а також дані оперативного-технічного обліку, які відображають об'єктивну інформацію. Для малого бізнесу також характерна мінімізація витрат на управління, можливість ведення спрощеної системи податкового, фінансового та статистичного обліку.

Актуальність зазначених питань зумовила вибір теми дипломної роботи, її мету, завдання та логіку дослідження.

Метою дипломної роботи є обґрунтування теоретико-методичних і прикладних засад щодо удосконалення обліку доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу.

Для досягнення зазначеної мети поставлено та вирішено такі завдання:

- розглянути сутність, класифікацію та механізм формування доходів та витрат;
- дослідити концептуальні основи обліку доходів та витрат;
- оцінити організацію обліку доходів та витрат;
- охарактеризувати методику обліку доходів та витрат;
- дослідити управлінський облік доходів та витрат;

– обґрунтувати напрямки удосконалення організації та методики обліку доходів та витрат;

– розробити рекомендації щодо удосконалення управлінського обліку доходів та витрат.

Об'єктом дослідження є процес обліку доходів та витрат діяльності ПП «Горинь».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів обліку доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, які дозволяють системно вирішувати проблемні завдання з обраного напрямку дослідження. Найвагоміші теоретичні й прикладні розробки базуються на положеннях загальної економічної теорії, бухгалтерського обліку та використанні таких методів, як: системний підхід - при загальному дослідженні обліку доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу; індукція та дедукція – при дослідженні та визначенні змістовного наповнення поняття доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу; моделювання та формалізація – при розробці рекомендацій щодо обліку доходів та витрат діяльності підприємства малого бізнесу; спостереження, порівняння та вимірювання – під час оцінювання ефективності обліку доходів та витрат діяльності підприємства.

Інформаційною базою дослідження є нормативні та законодавчі акти України, що регламентують облік підприємств малого бізнесу; основні положення наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених у межах досліджуваного проблемного поля; фінансова звітність ПП «Горинь», матеріали науково-практичних конференцій, періодичних видань і мережі Internet.

Робота викладена на 81 сторінці і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність, класифікація та механізм формування доходів та витрат

Категорії «доходи» і «витрати» можна назвати фундаментальними поняттями бухгалтерського обліку, оскільки їх визначення необхідно для досягнення основної мети організацій: обчислення фінансового результату та прийняття управлінських та економічних рішень користувачами звітності.

Дохід підприємства – це грошові кошти, отримані ним в результаті економічної діяльності за певний період (день, тиждень, місяць, рік). Як правило, підприємства збільшують прибутковість за рахунок розширення масштабів виробництва на основі або одноразового збільшення факторів виробництва, або збільшення кількості скорочень працівників [3, с. 71]. Визначення поняття доходу деякими зарубіжними та вітчизняними вченими представлено у додатку А.

Сучасні вчені, по-різному трактують дефініцію доходів. Одні порівнюють їх з вартістю продукції за мінусом витрат, інші під доходом розуміють виручку від реалізації, треті – потік грошових чи інших надходжень, четверті – грошові або матеріальні цінності, п'яті – надходження економічної вигоди або збільшення активів, що призводять до зростання власного капіталу і т.д.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що «дохід підприємства – це отримання економічних вигід, як в грошовій, так і в майновій формі, які призводять до збільшення активів або зменшення зобов'язань підприємства, за винятком внесків власників за певний період».

Діяльність будь – якого підприємства завжди пов'язана з певними витратами матеріальних, трудових, інформаційних, фінансових та інших ресурсів на виготовлення, зберігання, транспортування, сортування, упаковку

та реалізацію товарів. Сукупність усіх цих витрат і складає витрати підприємства [4, с. 8].

В економічній літературі зустрічається багато визначень терміну «витрати». Попри всю різноманітність трактувань економічної сутності категорії «витрати», їх розглядають з декількох позицій: витрати з точки зору економічної теорії, бухгалтерського обліку та управлінського обліку. Формулювання понять згідно двох підходів наведено у додатку Б.

Визначення з економічної точки зору повніше розкривають власне економічний зміст категорії, а з точки зору бухгалтерського обліку – економічні наслідки здійснення витрат після закінчення виробничого процесу. Очевидно, що дослідникам облікового напрямку імпонує визначення, яке більше характеризує наслідки збільшення витрат, ніж їх економічну сутність.

В фінансовому обліку малих підприємств групування доходів і витрат провадиться за видами діяльності, яка здійснюється підприємством (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Групування витрат за видами діяльності мікропідприємств

Джерело: складено автором на підставі ПСБО 25[35]

У українських стандартах бухгалтерського обліку критерії визнання доходів і витрат регламентуються відповідно П(С)БО 15 «Доходи» і П(С)БО 16 «Витрати». Причому відмінною особливістю українських стандартів бухгалтерського обліку від МСФЗ є їх деталізація і обов'язковість до виконання.

У МСФЗ доходи і витрати розглядаються як елементи, безпосередньо пов'язані з прибутком підприємства. Адже різниця між доходами і витратами являє собою не що інше, як фінансовий результат діяльності підприємства. Тому в МСФЗ треба керуватися Принципами підготовки та складання фінансової звітності та МСФЗ 18 «Виручка» [37, с. 99]. Такий поділ доходів та витрат (виручка та інші доходи, а також собівартість та інші витрати) реалізовано в звіті про фінансові результати мікропідприємств за формою 1-мс. (додаток В).

Зазначимо, що в МСФЗ немає жодного спеціального стандарту, що регламентує облік і порядок відображення у звітності витрат. Все це прописано в окремих стандартах.

У Принципах МСФЗ доходи поділяються на виручку та інші доходи. Підприємство отримує виручку в ході своєї звичайної (основної) діяльності при продажу товарів і продукції, виконання робіт, надання послуг, надання в користування свого майна і позик, здійснення інвестиційної діяльності. По суті, виручка передбачає обмін майном і являє собою отримані або очікувані кошти [38, с. 65].

Інші доходи обумовлені побічною діяльністю, яка також може бути пов'язана з передачею в користування або продажу майна, наданням позик, здійсненням інвестицій. Виручка та інші доходи приймають форму приросту активу (виникнення дебіторської заборгованості, надходження коштів) або скорочення зобов'язання (при погашенні зобов'язання наданням товару, при списанні доходів майбутніх періодів). У свою чергу, у складі витрат виділяються витрати за звичайною діяльністю та збитки.

Витрати звичайної діяльності - це, як правило, витрати продуктивні, тобто принесли дохід (наприклад, собівартість проданих товарів, витрати на оплату праці, амортизація основних засобів і нематеріальних активів, комерційні та управлінські витрати) [33, с. 91]. Збитки ж, здебільшого, обумовлені втратами у зв'язку зі стихійними лихами, несприятливими ринковими та іншими зовнішніми умовами або специфічними формами вибуття майна. Витрати приймають форму відтоку активів (наприклад, при списанні проданої продукції чи іншого майна) або приросту зобов'язання (при нарахуванні витрат, наприклад, за відсотками або з оплати послуг).

Для цілей управління основний принцип групування витрат – «для різних цілей - різні витрати»(додаток Г).

Причому перший напрям класифікації найбільш повно відповідає вимогам фінансового обліку доходів і витрат та відображення їх в звітності. Із інших напрямів класифікації для фінансового обліку є актуальним поділ витрат на постійні та змінні.

На наш погляд, класифікацію, представлену в додаткуГ слід доповнити ще двома напрямками [28, с. 89]:

- за елементами витрат відповідно до Плану рахунків (клас 8);
- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- витрати на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати;
- за участю у формуванні фінансового результату, що підлягає оподаткуванню податком на прибуток:
 - витрати, що зменшують базу оподаткування;
 - витрати, що не зменшують базу оподаткування;
 - витрати подвійного призначення, які зменшують базу оподаткування за певними умовами.

Таке доповнення відповідає потребам обліку на малих підприємствах.

Таким чином, облік доходів і витрат у суб'єктів малого підприємництва є недосконалим, з одного боку звітність про доходи і витрати (форма 2м та 2мс) не надає вичерпної інформації щодо діяльності підприємства і його аналізу. З іншого боку малі підприємства не мають достатньої кількості кваліфікованих працівників для здійснення повного спектру аналітичних процедур. Саме тому раціональна організація обліку доходів і витрат малого підприємства дасть змогу надати повну інформацію щодо їх діяльності і на підставі цього можна розрахувати результати діяльності.

1.2. Концептуальні основи обліку доходів та витрат

Концептуальні основи встановлюють принципи, що лежать в основі обліку доходів та витрат підготовки та подання фінансової звітності для зовнішніх користувачів. Концепції бухгалтерського обліку відіграють основну методологічну роль. На їх базі будується система всіх облікових стандартів. Концептуальна основа охоплює [32, с. 93]:

- мету фінансових звітів, їх склад та основні елементи;
- основоположні припущення та якісні характеристики, які визначають корисність інформації, наведеної у фінансових звітах;
- визначення, визнання та оцінку елементів, з яких складаються фінансові звіти;
- концепції капіталу та збереження капіталу.

Організація бухгалтерського обліку – це сукупність дій із створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення рівня її організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу[38, с. 65].

Виходячи з цих вимог бухгалтерський облік на малому підприємстві повинен бути організований так, щоб забезпечити:

– формування концепції обліку доходів і витрат та закріплення їх в обліковій політиці підприємства;

– розмежування методів калькулювання собівартості для фінансового та управлінського обліку.

Рішення даних питань, в умовах функціонування ефективної інформаційної системи, впливають на структурну побудову обліку підприємства, враховуючи вимоги її управлінської системи.

Організація бухгалтерського обліку складається із трьох взаємопов'язаних етапів: методичного; технічного; організаційного.

Організація обліку доходів і витрат малого підприємства повинна бути націлена на відповідний обліковий процес, працю персоналу, зайнятого фінансовим та управлінським обліком доходів і витрат, забезпечення обліку. Іншими словами об'єктом організації обліку доходів і витрат виступає, система бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності малого підприємства. Для досягнення результату побудову системи обліку слід поділити на етапи (рис. 1.2).

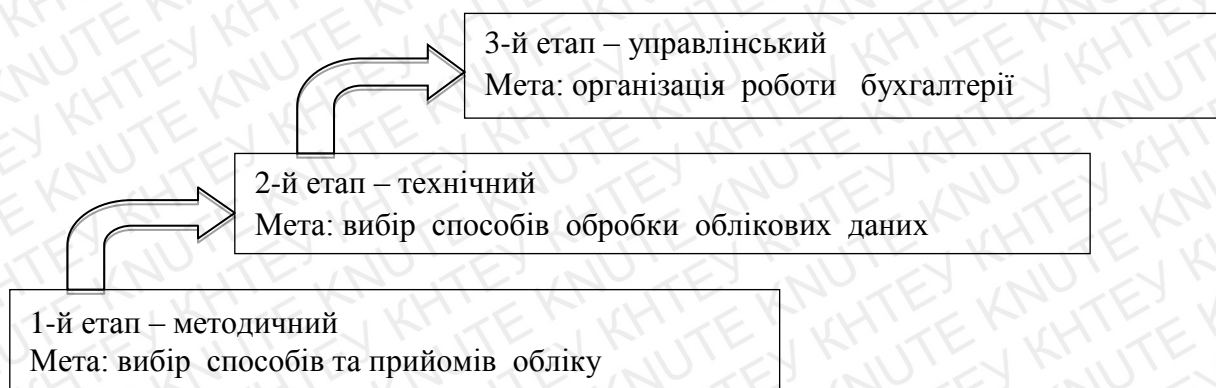

Рис. 1.2. Етапи побудови системи обліку доходів і витрат малого підприємства

Джерело: узагальнено автором [38, с. 65]

На першому етапі організації обліку доходів і витрат малим підприємствам слід визначитися з переліком облікових номенклатур, графіком проведення інвентаризацій, (в тому числі і незавершеного виробництва). Оскільки згідно Закону про бух облік малі підприємства, які мають право на ведення спрощеного обліку можуть не використовувати подвійний запис, то на

методичному етапі також приймається рішення про застосування (чи не застосування) подвійного запису[41, с. 186].

На другому етапі малі підприємства мають визначитися з формою обліку, яка найбільше відповідає потребам управління малим підприємством, а саме:

- обирається спосіб обробки облікових даних щодо доходів та витрат – ручний, використання стандартних інструментів (шаблонних програм ведення обліку), або використання налаштованих програмних продуктів;
- розробляється пакет шаблонів первинних документів з обліку доходів і витрат;
- формується перелік синтетичних та аналітичних рахунків для обліку доходів і витрат;
- обирається модель обліку витрат (з використанням тільки 8-го класу рахунків, тільки 9-го класу рахунків, або їх поєднання).

Третій етап – це організація управління роботою облікових працівників. Він полягає у виборі форм організації обліку – введення в штат бухгалтерів, співпраця зі спеціалістами з бухгалтерського обліку на договірних засадах, здійснення обліку на аутсорсингу. Актуальним для даного етапу є також встановлення такого графіку документообігу та графіку роботи облікових працівників, який забезпечить найбільш ефективний облік доходів і витрат малого підприємства з метою підвищення прибутковості, закріплення на ринку, або прийняття інших управлінських рішень.

Організаційний етап – це організація роботи облікового апарату. Він поєднує наступні чинники:

- встановлення найбільш економічної та ефективною системи обліку; визначення оптимальної структури облікового апарату (розподіл облікової праці за ділянками);
- встановлення норм праці та часу, необхідного для виконання робіт, визначення оптимальної чисельності бухгалтерів;
- набір кадрів та їх навчання; організацію робочих місць бухгалтерів;

- встановлення належних інформаційних зв'язків між окремими частинами бухгалтерії;
- організацію матеріального, інформаційного і технічного забезпечення облікових працівників; мотивацію працівників бухгалтерії;
- встановлення правильного і точного обліку роботи працівників і контроль за виконанням ними функцій;
- організацію архіву бухгалтерських документів; організацію безпеки та захисту облікової інформації.

Основні положення методології та організації обліку, які враховуються при формуванні облікової політики малих підприємств наведені у додатку Д.

Просту форму обліку застосовують малі підприємства з незначним документооборотом, які здійснюють діяльність з виконання нематеріаломістких робіт і послуг. Ця форма передбачає використання одного реєстру – Журналу обліку господарських операцій. Ведення Журналу не має суттєвих відмінностей порівняно з використанням Книги обліку господарських операцій[31, с. 25].

Спрощена форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами, якщо не виконуються умови для застосування простої форми бухгалтерського обліку (кількістю господарських операцій за місяць не більше 300) або за власним вибором суб'єкта господарювання. Спрощена форма бухгалтерського обліку передбачає використання відомостей, перелік яких подано у додатку Е.

На підставі первинних і зведених документів у відомостях відображається запис за дебетом і кредитом відповідних рахунків, а також поєднання синтетичного та аналітичного обліку, тому окремо аналітичний облік не ведеться. Наприкінці місяця обороти з кредиту рахунків переносять до оборотно-сальдової відомості, яка є Головною книгою шахової форми.

Малі суб'єкти підприємницької діяльності мають право систематизувати інформацію про доходи і витрати без застосування подвійного запису, тобто бухгалтерський облік по системі одинарних записів, що дуже схожий на ведення каси або чекової книжки.

Ведення бухгалтерії без використання подвійного запису характеризується наявністю одного запису для кожної господарської операції, заповненням однієї колонки для відображення надходжень і витрат грошових коштів. Перевагою такого обліку є значна простота його ведення, однак він має більше недоліків, ніж переваг. Бухгалтерія без використання подвійного запису має можливість розрахунку чистого доходу, однак, не пристосована для розробки балансу та відстеження змін на рахунках активу і пасиву, що є вкрай необхідним для складання фінансової звітності.

Для організації бухгалтерського обліку в методичних рекомендаціях запропоновано вести облік доходів і витрат у журналах (журнал 1-мс обліку активів; журнал 2-мс обліку капіталу і зобов'язань; журнал 3-мс обліку доходів; журнал 4-мс обліку витрат) і відомостях [37, с. 103].

Зміст журналів і відомостей відрізняється від існуючих у спрощених формах облікових реєстрів, які розроблені згідно з Методичними рекомендаціями № 422.

Назви колонок журналу 1-мс і журналу 2-мс не містять основних бухгалтерських понять – дебет і кредит, однак заповнення журналів та відомостей здійснюється за загальновідомим правилом – той, хто отримує, дебетується, хто віддає (передає) – кредитується.

У Журналі 1-мс з обліку активів колонки для відображення змін в господарських засобах поділені на дві частини, однак замість понять дебету і кредиту записано інші економічні терміни, дії, які відбуваються з господарськими засобами (зменшення, вибуття, надходження, списання та ін.). Заповнення граф журналу передбачається за принципом відображення змін на активних рахунках: за дебетом відображається надходження або отримання господарських засобів, а за кредитом – їх зменшення, вибуття, погашення або витрачання.

Подібним чином побудований журнал 2-мс для обліку зобов'язань і капіталу, в якому зміни господарських операцій відображаються згідно з основним правилом відображення змін на пасивних рахунках (з правої сторони

кожної колонки відображаються збільшення суми капіталу або суми зобов'язань, а з лівої сторони – їх зменшення або погашення). Згідно з нормами Методичних рекомендацій №720 малі підприємства повинні відображати зміни двічі у відповідних відомостях і журналах.

Таким чином, бухгалтери невеликих підприємств за спрощеною формою обліку доходів і витрат повинні відображати кожну господарську операцію не двічі (як цього вимагає метод подвійного запису), а тричі, тому що, крім змін у статтях балансу, розробники методичних рекомендацій вимагають від малих підприємств деталізувати інформацію про нарахування амортизації та витрати на ремонт основних засобів, а також про розрахунки підприємства з постачальниками, покупцями, працівниками, бюджетом та іншими контрагентами, що призводить до відображення господарських операцій у декількох облікових регістрах.

Облікова політика підприємства полягає у виборі принципів, методів і процедур, пов'язаних з оцінкою або обліком статей звітності. При цьому більшість принципів, методів і процедур, що використовуються для складання і надання фінансової звітності, однозначно визначене П(С)БО і альтернативи їм бути не може. Такі принципи, методи і процедури застосовуються в обов'язковому порядку. Але є і такі, які в П(С)БО представлені в декількох варіантах, один або декілька з яких вибираються підприємством самостійно. Саме такий вибір і має бути зафіксований в розпорядчому документі (наказі), що визначає облікову політику підприємства [31, с. 25].

Отже, у відображенні господарських операцій у спрощених формах журналів і відомостей присутній метод подвійного запису, який забезпечує (допомагає) при складанні фінансової звітності, зокрема, основного бухгалтерського документу – балансу. Схематично рух первинних документів на підприємстві показано на рисунку 1.3.

Без методу подвійного запису дуже складно збалансувати статті активу і пасиву та здійснити перевірку достовірності інформації про доходи і витрати малого підприємства протягом всього звітного періоду.

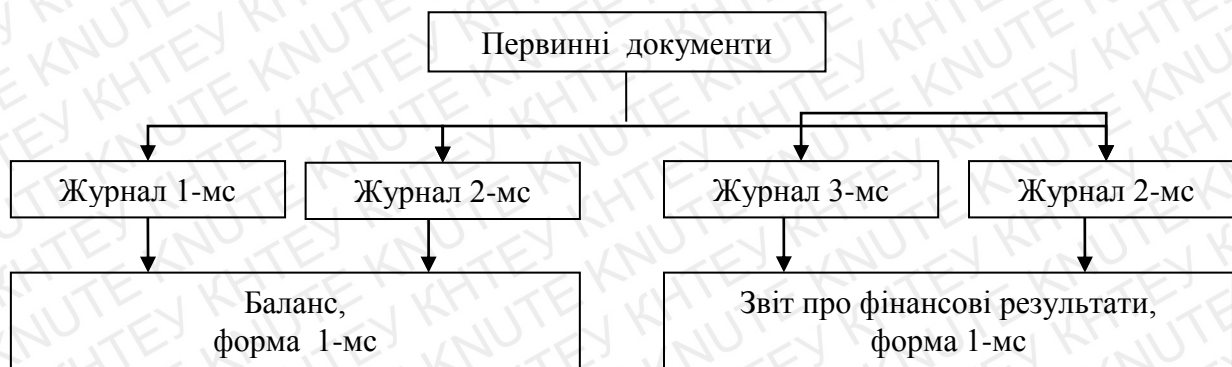

Рис 1.3. Формування облікової інформації для складання звітності малого підприємства про доходи і витрати

Джерело: авторська розробка

Достатньо повне і чітке відображення бухгалтерського обліку просто не можливе без складання фінансової звітності. До складу повного комплексу фінансових звітів входять баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про зміни у власному капіталі, примітки.

В Україні для суб'єктів малого підприємництва П(С)БО 25 передбачає складання Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва у складі балансу (форма 1-м, або 2мс) і звіт про фінансові результати (форма 2-м, або 2-мс).

Висновки розділом 1

В результаті проведеного дослідження встановлено, що дохід підприємства – це отримання економічних вигід, як в грошовій, так і в майновій формі, які призводять до збільшення активів або зменшення зобов'язань підприємства, за винятком внесків власників за певний період. Витрати з точки зору бухгалтерського обліку – економічні наслідки здійснення витрат після закінчення виробничого процесу, отже дослідникам облікового напрямку імпонує визначення, яке більше характеризує наслідки збільшення витрат, ніж їх економічну сутність.

Облік доходів і витрат у суб'єктів малого підприємництва є недосконалим, з одного боку звітність про доходи і витрати не надає вичерпної інформації щодо діяльності підприємства і його аналізу. З іншого боку малі

підприємства не мають достатньої кількості кваліфікованих працівників для здійснення повного спектру аналітичних процедур.

Концептуальні основи встановлюють принципи, що лежать в основі обліку доходів та витрат підготовки та подання фінансової звітності для зовнішніх користувачів. Бухгалтери невеликих підприємств за спрощеною формою обліку доходів і витрат повинні відображати кожен господарську операцію не двічі (як цього вимагає метод подвійного запису), а тричі, тому що, крім змін у статтях балансу, розробники методичних рекомендацій вимагають від малих підприємств деталізувати інформацію про нарахування амортизації та витрати на ремонт основних засобів, а також про розрахунки підприємства з постачальниками, покупцями, працівниками, бюджетом та іншими контрагентами, що призводить до відображення господарських операцій у декількох облікових регістрах.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ГОРИНЬ»

2.1. Оцінка організації обліку доходів та витрат

Приватне підприємство «Горинь», скорочена назва ПП «Горинь» код ЄДРПОУ 30438780 діє у сфері діяльності: 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель.

Організаційна структура ПП «Горинь» лінійно-функціональною. Перевагою цієї структури є можливість швидко приймати рішення, реагувати на зміни у зовнішньому оточенні і забезпечувати неформальний підхід до мотивації і контролю діяльності співробітників.

Управлінську структуру ПП «Горинь» формують: генеральний директор, йому прямо підпорядковуються комерційний директор, головний бухгалтер (рис.2.1).

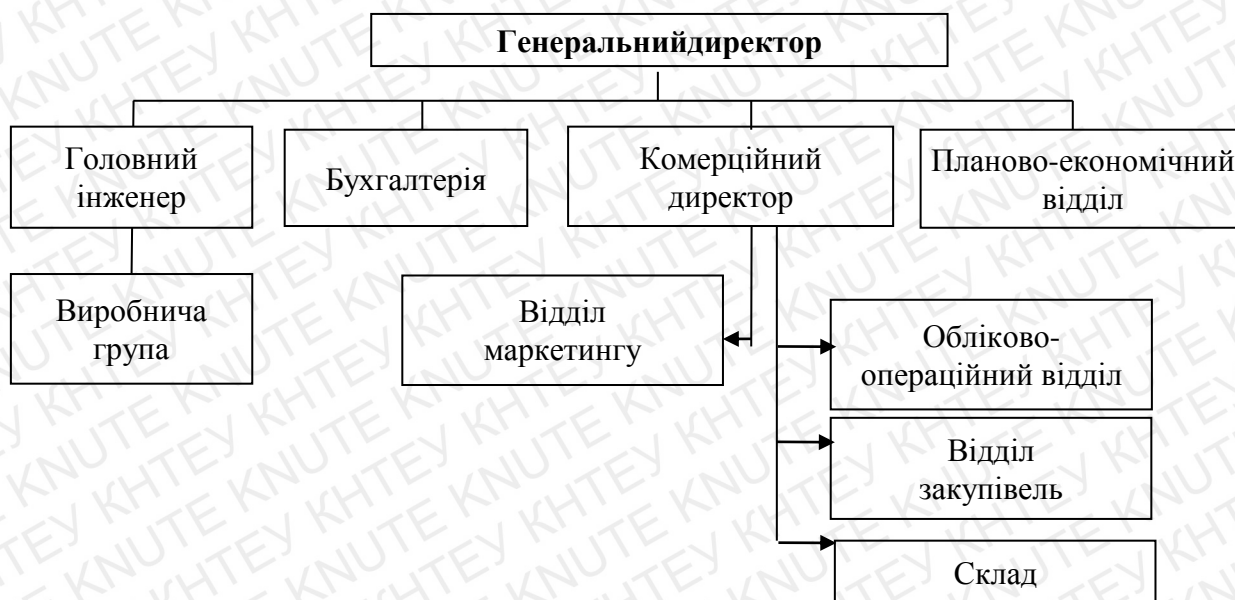

Рис. 2.1. Управлінська структура ПП «Горинь»

Джерело: складено автором за даними підприємства

Бухгалтерський облік в ПП «Горинь» ведеться відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

від 16.07.1999р. № 996 - XIV (далі - Закон № 996) та інших нормативних документів з питань організації бухгалтерського обліку.

Облікова політика ПП «Горинь» затверджена Наказом № 1/1 «Про облікову політику» ПП «Горинь» (додаток Ж). В ПП «Горинь» діє журнально-ордерна система ведення бухгалтерського обліку та складання звітності.

Для ведення бухгалтерського обліку використовується програма «1С Бухгалтерія» та інше програмне забезпечення. Бухгалтерський облік на ПП «Горинь» ведеться бухгалтерською службою, яку очолює головний бухгалтер.

Роботу бухгалтерської служби регламентує розроблене власником Положення про бухгалтерію. Згідно з ч. 7 ст. 8 Закону № 996 головний бухгалтер:

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;

- організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;

- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;

- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;

- подає в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом № 1702, відповідну інформацію центральному органу виконавчої влади, що здійснює фінансовий моніторинг.

Підприємство здійснює бухгалтерський облік за сегментами відповідно до ПСБО 29 «Фінансова звітність за сегментами».

Розгляд та затвердження документів і звітів керівником здійснюється своєчасно та належним чином. Працівники обліку на належному рівні виконують покладені на них обов'язки по достовірності і своєчасності

оформлення, обробки і передачі документів. Стан наявних первинних документів, аналітичних відомостей задовільний. Інвентаризація каси здійснюється ПП «Горинь» щомісячно. Первинні документи, які були предметом вивчення аудитора, достовірно відображаються в облікових регістрах ПП «Горинь». При проведенні процедур по суті аудитором в суттєвих аспектах підтверджено кореспонденцію основних рахунків, тотожність зустрічних сум у регістрах бухгалтерського обліку.

Річна фінансова звітність ПП «Горинь», підготовлена відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що вимагаються згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», містить достовірне та об'єктивне подання інформації про стан активів, пасивів, фінансовий стан, прибутки та збитки ПП «Горинь».

Фінансова звітність була складена на основі положень ПСБО №25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» відповідно до статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Визнання, класифікація та оцінка активів в бухгалтерському обліку в товаристві проводиться у відповідності з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», 9 «Запаси», 7 «Основні засоби» та іншими П(С)БО якими визначаються активи. Активами ПП «Горинь» визначаються ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, які достовірно оцінені і існує ймовірність отримання в майбутньому економічних вигод від їх використання. Складена фінансова звітність в суттєвих аспектах відповідає обліковим регістрам та первинним документам. Контроль за веденням бухгалтерського обліку та складанням фінансової звітності здійснюється відповідно до встановлених вимог.

Фінансові результати підприємства за звітний період відображено згідно вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» і побудовані на реальних даних бухгалтерського обліку, який ведеться у відповідності до прийнятих на даний час П(С)БО та облікової політики.

Проведемо аналіз ефективності системи управління ПП «Горинь». Аналіз якісних показників ефективності системи менеджменту ПП «Горинь» наведений у додатку 3.

За даними додатка Зчистий дохід ПП «Горинь» у 2017 р. зменшився на 890 тис. грн., або на 13,3 %, а у 2018 р. він зменшився на 1115,9 тис. грн., або на 19,2 %, що характеризується негативно. Повна собівартість реалізованої продукції (робіт), послуг у 2018 р. збільшилась на 463,5 тис. грн., або на 28,4 %, що характеризується негативно. Фінансовий результат до оподаткування у 2018 р. зменшився на 1566,3 тис. грн., або на 37,4 %, що характеризується негативно (рис. 2.2).

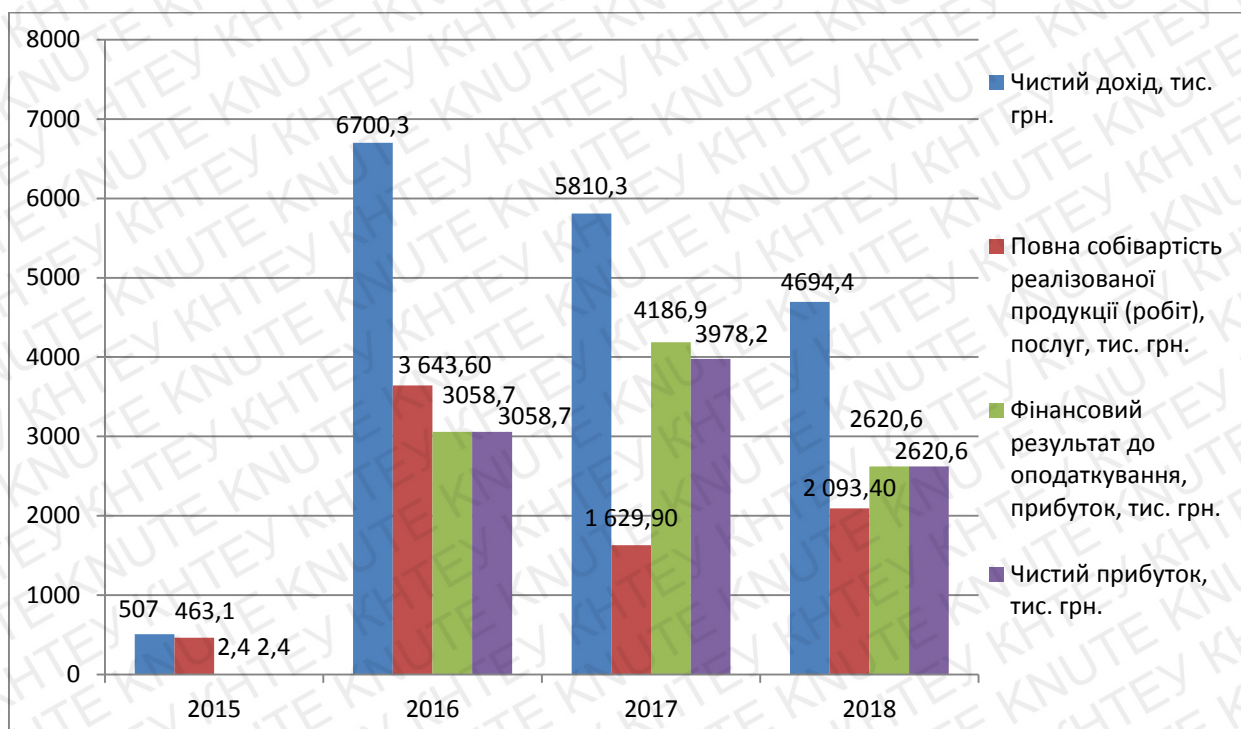

Рис. 2.2. Динаміка фінансових результатів ПП «Горинь»

Джерело: узагальнено автором на основі діяльності підприємства

Чистий прибуток ПП «Горинь» у 2017 р. збільшився на 919,5 тис. грн., або на 30,1 %, а у 2018 р. він зменшився на -1357,6 тис. грн., або на 34,1 %, що характеризується негативно.

Середньорічна сума активів ПП «Горинь» у 2017 р. зросла на 2262 тис. грн., або на 141,4 %, а у 2018 р. зросла на 11522 тис. грн., або на 298,3 %, що характеризується позитивно. Середньорічна вартість основних засобів у 2017 р.

зросла на 20 тис. грн., або на 400 %, а у 2018 р. збільшилась на 14 тис. грн., або на 56 %, що характеризується позитивно.

Фондовіддача у 2017 р. зменшилась на 1107,65 грн., або на 82,7 %, а у 2018 р. вона зменшилась на 112,04 грн., або на 48,2 %, що характеризується негативно, та свідчить про зниження ефективності використання основних засобів підприємства. Фондоозброність у 2018 р. збільшилась на 1 тис. грн., або на 43,5 %, що характеризується позитивно, та свідчить про зростання забезпеченості персоналу основним засобами.

Середньорічна вартість оборотних коштів у 2018 р. збільшилась на 11507 тис. грн., або на 299,9 %. Період обороту оборотних коштів у 2018 р. збільшився на 939 дн., або на 394,5 %, що характеризується негативно, та свідчить про уповільнення швидкості обороту оборотних коштів.

Численність робітників у 2017 р. зросла на 2 ос., або на 22,2 %, а у 2018 р. зросла на 1 ос., або на 9,1 %, що характеризується позитивно. Продуктивність праці у 2017 р. зменшилась на 216,3 тис. грн., або на 29,1 %, а у 2018 р. він зменшилась на 137 тис. грн., або на 25,9 %, що характеризується негативно.

Рентабельність активів у 2017 р. зменшилась на 88,16 %, а у 2018 р. він зменшилась на 85,98 %, що характеризується негативно, та свідчить про зниження ефективності використання активів. Рентабельність основної діяльності у 2017 р. зросла на 172,93 %, а у 2018 р. зменшилась на 131,7 %, що характеризується негативно.

Таким чином, за результатами проведеного аналізу можна зробити висновок про зниження ефективності діяльності ПП «Горинь».

В цілому облік доходів та витрат виробництва на підприємстві ведеться згідно вимог чинного законодавства. Критерії та період визнання доходу в товаристві за звітний рік відповідають вимогам П(С)БО 15 «Дохід», з відповідним відображенням доходів підприємства в бухгалтерському обліку на рахунках 7 класу «Доходи і результати діяльності».

Облік витрат в бухгалтерському обліку ПП «Горинь» в 2018 р. відповідає наказу про облікову політику підприємства та не суперечить положенням

П(С)БО 16 «Витрати». Формування собівартості реалізованих послуг на підприємстві здійснюється з дотриманням положень П(С)БО 16 «Витрати». Відображення витрат підприємства проводиться на рахунках 9 класу «Витрати діяльності».

Отже, в цілому можливо зробити висновок, що організація і методика ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності ПП «Горинь» не суперечать Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку та іншим нормативним документам.

2.2. Загальна характеристика методики обліку доходів та витрат

Методичні засади формування, оцінки та визнання у бухгалтерському обліку інформації про доходи, витрати ПП «Горинь», а також порядок їх розкриття у фінансовій звітності визначають Податковий кодекс України, П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Документами, що фіксують облік фінансових результатів ПП «Горинь», є довідки, або розрахунки, бухгалтерії ПП «Горинь», які складають в довільній формі. На рисунку 2.3 наведена загальна схема обліку доходів та витрат ПП «Горинь».

Рис. 2.3. Загальна схема обліку доходів та витрат ПП «Горинь»

Джерело: систематизовано автором на основі діяльності підприємства

Визначення фінансового результату ПП «Горинь» полягає у обчисленні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Для цього у бухгалтерському обліку передбачається послідовне порівняння доходів і витрат (принцип відповідності та нарахування доходів і витрат). Формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку ПП «Горинь» забезпечується послідовним закриттям рахунків обліку доходів (7 клас «Доходи і результати діяльності») і витрат (9 клас «Витрати діяльності») в межах здійсненої діяльності ПП «Горинь» на рахунку 79 «Фінансові результати».

Облік доходів в ПП «Горинь» ведеться за касовим методом. Датою отримання доходу є:

- дата надходження коштів на поточний рахунок (до каси);
- дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності;
- дата фактичного отримання платником єдиного податку безоплатно одержаних товарів (робіт, послуг).

Дохід від реалізації ПП «Горинь» визнають за датою переходу покупцю права власності на такий товар (ПКУ).

Дохід від надання послуг та виконання робіт в ПП «Горинь» визнають за датою складання акту чи іншого документа, який підтверджує виконання робіт або надання послуг. Під час визначення суми доходу виходять із договірної вартості, але не нижче за звичайні ціни (ПКУ).

Дохід від продажу товарів (робіт, послуг) в ПП «Горинь» відображають бухгалтерськими записами: Дт 36 Кт 70 «Доходи від реалізації».

Собівартість реалізації відображають Дт 79 Кт 90 «Собівартість реалізації».

Дохід від продажу основних засобів ПП «Горинь» визначають як різницю між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу. Облік доходу в ПП «Горинь» здійснюють на рахунку 70 «Доходи від реалізації» і 74 «Інші доходи». За кредитом рахунків 70 і 74 обліковують дохід від реалізації товарів,

робіт, послуг. За дебетом рахунків 70, 74 відображають суму нарахованих податкових зобов'язань. Для узагальнення інформації щодо аналітичного обліку доходів від усіх видів діяльності ПП «Горинь» призначений Журнал 3-мс обліку доходів згідно з Методичними рекомендаціями із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. № 720. В аналітичному обліку для відображення доходів ПП «Горинь» використовують Відомість 5-М розділ IV Методичних рекомендацій № 422, а також Журнал № 3-мс відповідно Методичних рекомендацій № 720.

Бухгалтерські проведення операцій з обліку готової продукції та реалізації товарів (робіт, послуг) ПП «Горинь» наведений у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Бухгалтерські проведення операцій з обліку готової продукції та реалізації товарів (робіт, послуг) ПП «Горинь»

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Надходження з виробництва і здавання на склад готової продукції	26	23
Реалізація продукції (робіт, послуг)	36	70
Нарахування податкових зобов'язань щодо ПДВ	70	64 /ПДВ/ПЗ
Списання собівартості на фінансові результати	79	90
Відображення собівартості реалізованих ТМЦ, робіт і послуг	90	26, 23

Джерело: складено автором на основі діяльності підприємства

Аналітичний облік руху готової продукції в ПП «Горинь» здійснюють у Відомості 2-М «Облік запасів» відповідно до Методичних рекомендацій № 422. За кожною номенклатурою продукції матеріально відповідальна особа веде оборотну відомість.

Синтетичний облік ведеться на рахунку 26 «Готова продукція», який призначений для узагальнення інформації про наявність і рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунку 26 «Готова продукція» відображають

надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю. За списання готової продукції з рахунка 26 «Готова продукція» суму відхилень фактичної виробничої собівартості від вартості готової продукції за обліковими цінами визначають як добуток рівня відхилень і вартості відпущеної зі складу готової продукції за обліковими цінами.

Суму відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відносять до реалізованої продукції, відображають за кредитом рахунка 26 «Готова продукція» і дебетом відповідних рахунків, на яких відображено вибуття готової продукції. Аналітичний облік готової продукції в ПП «Горинь» ведеться за видами готової продукції.

Собівартість реалізації продукції (робіт, послуг) відображають за дебетом рахунка 90, аналітичний рахунок «Собівартість реалізації», виходячи з кількості (маси) та собівартості одиниці теж на основі товарно-транспортної накладної.

Аналітичний облік реалізації здійснюють на підставі товарно-транспортних накладних у Журналі обліку господарських операцій, звідки переносяться дані у Відомість 3-М розділ I «Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами» і Відомість 5-М розділ III «Облік доходів і фінансових результатів» відповідно до Методичних рекомендацій від 25.06.2003 р. № 422. Малі підприємства, які не зареєстровані платниками ПДВ, мають право на спрощений облік доходів без застосування подвійного запису, застосовують обліковий регістр – Журнал 3-мс обліку доходів, згідно Методичних рекомендацій від 15.06.2011 р. № 720, з якого дані операцій переносяться у Звіт про фінансові результати (форма № 2-мс) Спрощеного фінансового звіту.

ПП «Горинь» здійснює облік витрат за видами і розподіляє витрати на рахунках 90, 91 і 96 (спрощений план рахунків), а також для забезпечення деталізації й аналітичності обліково-економічної інформації, зараховано до собівартості, усі інші витрати.

Для обліку загально виробничих витрат у Відомості 5-М «Обліку витрат» (згідно з Методичними рекомендаціями № 422) треба відкрити окремий рахунок «Загально виробничі витрати». Для обліку витрат виробництва в ПП «Горинь» є декілька рахунків: 23 «Виробництво», 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загально виробничі витрати», 97 «Інші витрати».

Сальдо цих рахунків закривають в кінці місяця, кварталу чи року в кореспонденції з Дебетом 79 рахунку. ПП «Горинь», яке здійснює спрощений облік витрат, відображає записи операцій, застосовуючи Журнал 4-мс обліку витрат, відповідно до Методичних рекомендацій від 15.06.2011 р. № 720. Інформацію про господарські операції з Журналу 4-мс застосовують для складання Звіту про фінансові результати.

Бухгалтерські проведення з обліку витрат ПП «Горинь» представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Бухгалтерські проведення з обліку витрат ПП «Горинь»

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Відображено витрати на ремонт основних засобів	90,91	23
Одночасне списання на об'єкти обліку витрат	23	91
Списано на фінансові результати загально виробничі витрати	79	91
Визнано у складі виробничої собівартості змінні і постійні розподілені загально виробничі витрати	23	91
Визнано у складі собівартості реалізованої готової продукції постійні нерозподілені загально виробничі витрати	90	91
Списано на витрати виробництва вартість: сировини і матеріалів, пально-мастильних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин, малоцінних і швидкозношуваних предметів	23	20

Джерело: складено автором на основі діяльності підприємства

Відповідно до наказу МФУ від 18.03.2011 р. № 372 «Про затвердження змін до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку, алгоритм

розподілу загальновиробничих витрат згідно з П(С)БО 16 «Витрати» (бухгалтерський облік) передбачає:

1-й етап – формування виробничої собівартості Дт 23 Кт 91 (п. 16 П(С)БО 16) із залученням усіх змінних розподілених загальновиробничих витрат і розподілених постійних загальновиробничих витрат;

2-й етап – розподіл за нормальною потужністю: до собівартості реалізованої продукції мають потрапити постійні нерозподілені загальновиробничі витрати – Дт 901, 903 Кт 91 (п. 11 П(С)БО 16), що за суттю є наднормативними накладними витратами, і які списують на витрати поточного періоду через собівартість реалізованої продукції.

2.3. Управлінський облік доходів та витрат

Управлінський облік спрямований на сприяння управлінню ПП «Горинь» та призначений виключно для керівного складу (директора, начальників відділів, інших керівників). Він розробляється самостійно ПП «Горинь», не підлягає регулюванню нормативними документами державних органів або будь-яких професійних організацій.

Витрати, які неможливо прямо пов'язувати з доходом певного періоду, відображаються в складі витрат періоду, в якому вони були здійснені. Це загальні положення, які стосуються витрат усієї діяльності підприємства. Аналіз складу та динаміки витрат на ПП «Горинь» приведений у додатку И.

Проаналізував дані додатку И можна сказати наступне: матеріальні затрати в 2018р. проти 2017р. зросли на 101 тис.грн., у структурі збільшились на 3,34%, витрати на оплату праці в 2018р. проти 2017р. зросли на 248 тис.грн., у структурі знизилась на 3,47%. Відрахування на соціальні заходи в 2018р. проти 2017р. зросли на 93 тис.грн., у структурі знизилась на 0,46%. Інші операційні витрати в 2018р. проти 2017р. зросли на 21,5 тис.грн., у структурі збільшились на 0,6% (рис. 2.4).

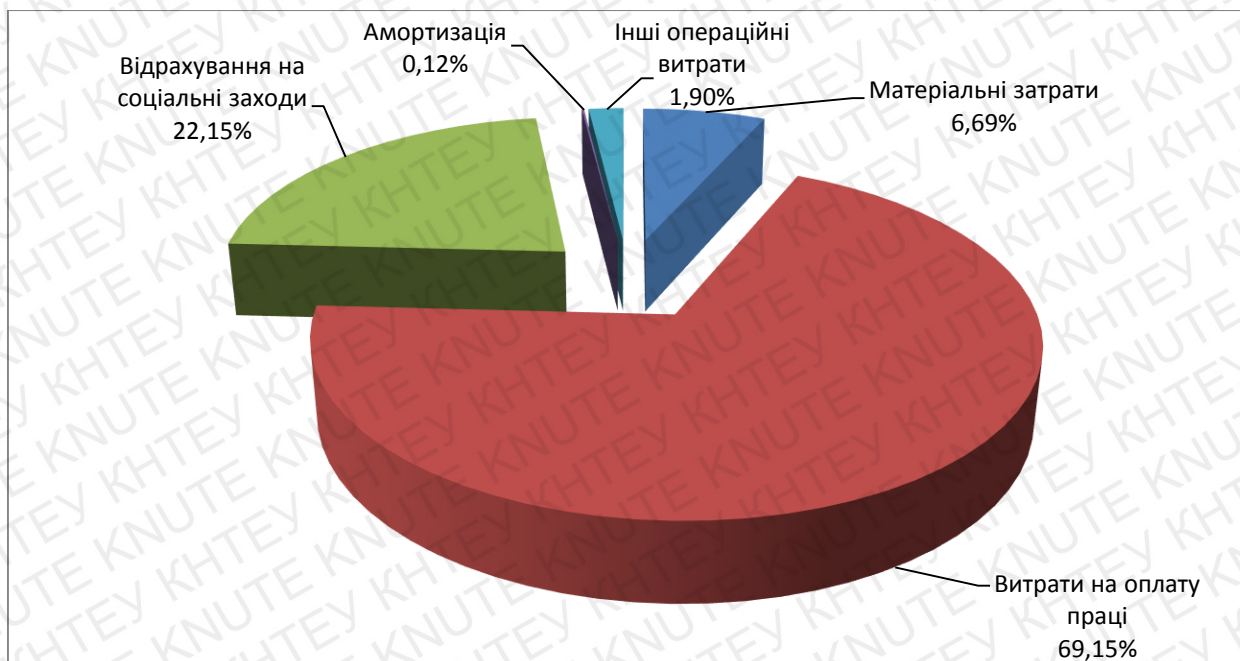

Рис. 2.4. Структура витрат ПП «Горинь» у 2018 році

Джерело: узагальнено автором на основі діяльності підприємства

Отже, загальні витрати в 2018р. проти 2017р. зросли на 463,5 тис.грн.

Аналіз витрат на 1 грн. чистого доходу ПП «Горинь» наведено у додатку К.

За даними у додаткуК рівень собівартості реалізованої продукції на 1 грн. ЧД у 2018 р. знизився, що характеризується позитивно. Рівень інших операційних витрат на 1 грн. ЧД у 2017 р. проти 2016 р. збільшився на 0,22 грн., а у 2018 р. проти 2017 р. зріс на 0,165 грн., що характеризується негативно. Рівень загальних витрат на 1 грн. ЧД у 2017 р. проти 2016 р. зменшився на 0,263 грн., а у 2018 р. проти 2017 р. зріс на 0,165 грн., що характеризується негативно. Рівень операційних витрат на 1 грн. ЧД у 2017 р. проти 2016 р. зменшився на 0,263 грн., а у 2018 р. проти 2017 р. зріс на 0,165 грн., що характеризується негативно (рис. 2.5).

У 2018 році у порівнянні з 2017 роком витратомісткість зменшилась.

Таким чином, проведений аналіз витрат свідчить про зменшення витрат ПП «Горинь» на протязі 2016-2018 рр., що при зменшенні обсягів реалізації є негативним, також негативним є зростання показника матеріальних витрат на 1 грн виручки та витрат за збут.

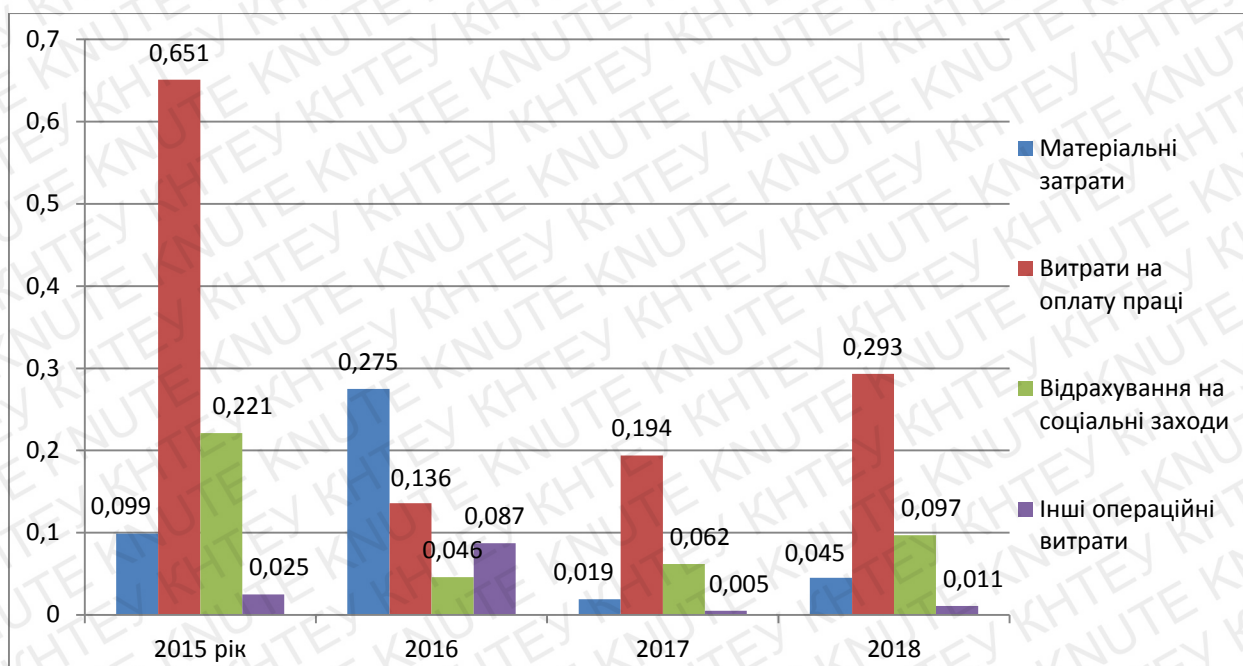

Рис. 2.5. Динаміка рівню витрат ПП «Горинь» на 1 грн. ЧД за 2015-2018 роки
Джерело: узагальнено автором на основі діяльності підприємства

Однією з відмінних рис ПП «Горинь» є низька якість планування, яка пов'язана в першу чергу з низькою культурою планування у менеджерів, нерозумінням між менеджерами, керівними процесом будівництва, і адміністративно-управлінським персоналом, а також наявністю великої кількості непередбачуваних платежів, зокрема, на різні узгодження. Розбіжності між початковим планом і фактичними даними про його виконання можуть досягати 30%.

В ПП «Горинь» в будівництві паралельно здійснюються два види бюджетування – проектне та по ПП «Горинь» в цілому. Для цілей бізнесу бюджети проектів незалежно від термінів їх реалізації повинні розбиватися на місячні, квартальні та річні з урахуванням частоти порівняння планових і фактичних даних, необхідної для цілей управління. При цьому на етапі оцінки проекту його бюджет рекомендується формувати за схемою «зверху – вниз», тобто аналізувати, розраховувати фінансовий результат і складати такий документ, який в майбутньому буде законом для ПП «Горинь».

Операційні бюджети, необхідні для контролю реалізації проектів, складаються в залежності від умов конкретних договорів, укладених з підрядниками і постачальниками, за схемою «знизу – вверху». На цьому етапі процес повинен бути організований так, щоб бюджети, затверджені за схемою «зверху – вниз», не суперечили тим, які будуть формуватися за схемою «знизу – вверху». Фактичні дані про виконання операційних бюджетів за проектами отримують виходячи з підписаних актів про приймання робіт, тому важливо організувати своєчасне підписання і облік таких актів.

Бюджетування в ПП «Горинь» здійснюється наступним чином. Спочатку складається приблизний бюджет проекту. Найчастіше рішення про входження в проект приймається на основі попередніх обчислень, і в цей момент велике значення має досвід фінансового директора, розуміння їм специфіки галузі. Потім підрозділам віддаються вказівки на складання операційних бюджетів. Термін подання таких бюджетів у всіх підрозділів єдиний: 25-го числа місяця, що передує звітному періоду, всі служби захищають свої бюджети, а 5-го числа місяця, наступного за звітним періодом, звітують про виконання.

У ПП «Горинь» є чотири основні драйвери, які впливають на собівартість будівництва:

- матеріали на виконання будівельних робіт;
- заробітна плата робітників і механізаторів;
- витрати на залучення та / або експлуатацію машин і механізмів;
- накладні витрати.

Крім того, є велика кількість співробітників, які впливають на кожен з цих драйверів, точніше на їх складові елементи: кількість і ціну. Таким чином для управління собівартістю будівництва потрібно здійснювати контроль над тим, як кожен із співробітників своїми діями або бездіяльністю впливає на показники в порівнянні з плановими показниками закладеними в бюджет до початку будівництва. Цю роботу доцільно проводити за зменшенням важливості кожного з драйверів. Першими за часткою в собівартості йдуть, як правило, матеріали на виконання будівельних робіт. Для подальшого

управління цими витратами при їх плануванні доцільно застосовувати нормування, і пов'язано це, перш за все, з тим, що будівництво це організований процес виконується згідно з робочою документацією. Ця документація має на увазі відображення всіх конструктивних елементів майбутньої будівлі або споруди, а відповідно завжди можна розрахувати потребу в матеріалах на їх виготовлення і проаналізувати можливі ціни закупівлі до початку виконання будівельних робіт.

Далі необхідно налагодити контроль за їх придбанням, рухом і використанням в порівнянні з нормативними значеннями кількості і ціни отриманими при плануванні. На другому і третьому місці за часткою в собівартості йдуть заробітна плата робітників і механізаторів, і витрати на залучення і / або експлуатацію машин і механізмів, Контроль над такими витратами можна встановити за допомогою нормування на основі накопиченої статистики, або, як альтернативу використовувати кошторисні нормативи. Потім необхідно налагодити контроль за залученням робітників, машин і механізмів, їх вартістю і продуктивністю, в порівнянні з нормативними значеннями кількості людино-годин і розміром оплати праці, машино-годин і цін їх придбання або розцінок експлуатації отриманими при плануванні. Для управління накладними витратами при плануванні необхідно керуватися накопиченою статистикою і об'єктивною оцінкою майбутньої потреби в ресурсах на утримання майданчика будівництва, штабів будівництва та офісів центрального апарату управління.

Дослідження взаємозв'язку витрат, об'єму і прибутку ПП «Горинь» (операційний аналіз) проведений за даними фінансової звітності, які наведені у додатках, представлено у таблиці 2.3.

За даними таблиці 2.3 валова маржа у відносному виразі до виручки знизилась на 0,566, сила впливу операційного левериджу склала 1,02. Поріг рентабельності склав 96,2%. Запас фінансової міцності склав 4598,2 тис.грн.

Таким чином, на підставі проведеного аналізу ПП «Горинь» ми можемо зробити висновок про те, що ефективність управління витратами фінансово-

господарської діяльності підприємства знизилась, та підприємство потребує заходів щодо оптимізації витрат фінансово-господарської діяльності.

Таблиця 2.3

Операційний аналіз ПП «Горинь» за 2016-2018 рр.

Показники	Роки			Зміна	
	2016	2017	2018	2017- 2016	2018- 2017
Виручка від реалізації	6700,3	5810,3	4694,4	-890	-1115,9
Змінні витрати	3 061	1 597	2 039	-1464	442,0
Валова маржа	3639,3	4213,3	2655,4	574	-1557,9
Постійні витрати	582,6	32,9	54,4	-549,7	21,5
Прибуток	3056,7	4180,4	2601	1123,7	-1579,4
Сила впливу операційного левериджу	1,19	1,01	1,02	-0,18	0,01
Поріг рентабельності	1072,6	45,4	96,2	-1027,3	50,8
Запас фінансової міцності	5627,7	5764,9	4598,2	137,3	-1166,7
Валова маржа у відносному виразі до виручки	0,543	0,725	0,566	0,182	-0,159

Джерело: розроблено автором на основі діяльності підприємства

Висновки за розділом 2

Облік доходів в ПП «Горинь» ведеться за касовим методом. Датою отримання доходу є: дата надходження коштів на поточний рахунок (до каси); дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності; дата фактичного отримання платником єдиного податку безоплатно одержаних товарів (робіт, послуг).

Управлінський облік – це облік, спрямований тільки на сприяння управлінню ПП «Горинь». Призначений він виключно для керівного складу підприємства (директора, начальників відділів, інших керівників). Розробляється самостійно ПП «Горинь», не підлягає регулюванню нормативними документами державних органів або будь-яких професійних організацій. Витрати визнаються витратами певного звітного періоду ПП

«Горинь» одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснюються.

Проведений аналіз витрат свідчить про зменшення витрат ПП «Горинь» на протязі 2016-2018 рр., що при зменшенні обсягів реалізації є негативним, також негативним є зростання показника матеріальних витрат на 1 грн виручки та витрат за збут. В ПП «Горинь» в будівництві паралельно здійснюються два види бюджетування – проектне та по бізнесу в цілому. Для цілей бізнесу бюджети проектів незалежно від термінів їх реалізації повинні розбиватися на місячні, квартальні та річні з урахуванням частоти порівняння планових і фактичних даних, необхідної для цілей управління. На підставі проведеного аналізу ПП «Горинь» ми можемо зробити висновок про те, що ефективність управління витратами фінансово-господарської діяльності підприємства знизилась, та підприємство потребує заходів щодо оптимізації витрат фінансово-господарської діяльності.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ГОРИНЬ»

3.1. Напрямки удосконалення організації та методики обліку доходів та витрат

Організація бухгалтерського обліку ПП «Горинь» залежить від обсягу облікових будівельно-монтажних робіт, наявності комп'ютерної техніки, а також від прийнятої облікової політики. Саме недоліки в організації бухгалтерського обліку зумовлюють відставання обліку, затримку подання звітних даних та іншої облікової інформації. Нераціональна організація бухгалтерського обліку призводить до його заплутаності, створення умов для крадіжок і зловживань, заниження доходів і збільшення витрат на утримання облікового персоналу. Організація обліку доходів та витрат в ПП «Горинь» забезпечує безперервне відображення всіх фактів господарської діяльності і розкриває порядок формування податкової бази. Організація дотримується законність і правильність відображення обліку витрат від виконання будівельно-монтажних робіт на рахунках бухгалтерського обліку.

Для вдосконалення обліку отриманих доходів і понесених витрат ПП «Горинь» необхідно вести відомість аналітичного обліку доходів і витрат. Вона дає можливість узагальнити інформацію про всі доходи та витрати, порівняти їх між собою. Слід мати на увазі, що доходи, зазначені в ПКУ, при розрахунку податку на прибуток не враховуються. У зв'язку з чим, бухгалтер ПП «Горинь», як правило, просто не відображає їх у податковому обліку. Зокрема, це стосується попередньої оплати, майна і майнових прав, отриманих в заставу або в якості завдатку. Тому для повноти інформації вважаємо за доцільне, скласти окремий податковий регістр за такими доходами.

Сума витрат ПП «Горинь» також відображена в податкових регістрах:

- реєстри обліку матеріальних витрат, що містять інформацію, яка представляє зведені надходження і списання матеріалів за звітний період;
- реєстри обліку витрат на оплату праці, які містять інформацію про всі виплати на користь працівників, передбачених трудовим договором;
- реєстри обліку амортизаційних відрахувань за основними засобами.

Однак, в ПП «Горинь» не приділяється належної уваги реєстрам інших витрат. По більшості цих витрат вважаємо за доцільне, заповнювати прості форми реєстрів податкового обліку, що містять такі показники:

- дату операції;
- вид витрат;
- найменування об'єкта обліку;
- суму.

Особливу увагу хотілося б приділити відображенню в реєстрах витрат, списання яких проводиться за нормами, встановленими ПКУ, а саме:

- витрат на рекламу;
- відсотків по кредитах і позиках.

На кожен з таких видів витрат краще скласти окремий реєстр, в якому вказати: загальну суму витрат, її норматив з метою податкового обліку і суму, яку можна відобразити при розрахунку податку на прибуток.

Вважаємо за доцільне, створити для обліку витрат в ПП «Горинь» реєстр-розрахунок витрат, які не враховуються при розрахунку податку на прибуток (табл.3.1).

Даний реєстр допоможе згодом простежити взаємозв'язок між формуванням фінансового результату в бухгалтерському та податковому обліку. Незважаючи на досить високий рівень організації обліку прямих витрат в ПП «Горинь», керівництву слід розглянути дещо іншу систему обліку прямих витрат на виробництво продукції.

Найчастіше керівництву ПП «Горинь» необхідна інформація про собівартість продукції, отриманої в різних системах обліку витрат. Для повного аналізу та ефективного управління діяльністю ПП «Горинь» може одночасно

знадобитися інформація і про повної собівартості, і про скороченою собівартості продукції. Розрахунки неповної собівартості можуть ґрунтуватися на тому принципі, що деякі групи загальногосподарських і комерційних витрат можуть розподілятися по об'єктах калькулювання, в той час як основна частина не бере участі в розрахунках собівартості. З метою отримання інформації для потреб управління розподілу підлягають статті, що впливають на собівартість будівельної продукції.

Таблиця 3.1

Регістр – розрахунок витрат, що не враховуються при розрахунку податку ПП «Горинь»

Вид витрат, які враховуються при розрахунку податків	Сума, тис. грн.	Вид витрат, які не враховуються при розрахунку податків	Сума, грн.
Матеріальні витрати	1387	Сума представницьких витрат понад норми	400
Витрати на оплату праці, в т.ч. страхові внески	3734	Витрати на оплату туди, не пов'язані з виробничими показниками	10200
Сума нарахованої амортизації	30	Витрати на рекламу, що не враховуються при розрахунку податку на прибуток	align="center">1200
Інші витрати	47		
Всього витрати	5198	Всього витрати	11800

Джерело: складено автором за даними діяльності підприємства

Крім собівартості будівельної продукції може калькулювати собівартість операцій, процесів та інших об'єктів. Це говорить про те, що дані обліку витрат на виробництво є основою для калькулювання собівартості різних об'єктів. Облік витрат на рахунках є системним процесом. При цьому треба додати, що було б корисним застосовувати інтегровану систему, засновану на різних підходах до обліку витрат і надає більш різноманітну інформацію про витрати. У запропонованій системі обліку витрат здійснюється облік за різними аналітичними ознаками, що дає можливість за допомогою позасистемних розрахунків отримати інформацію про неповну собівартість за методом директ-костинг, а також інформацію про повну собівартість з розподілом непрямих витрат з використанням різних баз або із застосуванням елементів АВС-методу. Крім того, облік за різними аналітичними ознаками дозволяє

калькулювати собівартість операції або процесів, оцінювати результати діяльності сегментів або підрозділів.

Можливість застосування системи аналітичного обліку забезпечується сучасними комп'ютерними бухгалтерськими системами, які дозволяють деталізувати інформацію за різними критеріями. Схема кодування рахунків, використовуваних в рамках пропонованої системи аналітичного обліку витрат, представлена в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Схема аналітичного обліку витрат на виробництво ПП «Горинь»

Код	Розшифровка коду	Варіанти
1	2	3
Рахунок 23 «Виробництво»		
01	Стаття витрат	01 Прямі матеріальні витрати 02 Прямі трудові витрати 03 Прямі витрати на експлуатацію машин
02	Об'єкт будівництва	01 Об'єкт А 02 Об'єкт Б
03	Центр відповідальності	01 Ділянка 1 02 Ділянка 2

Джерело: складено автором за даними діяльності підприємства

Таким чином, запропонована схема аналітичного обліку прямих витрат в поєднанні з більш досконалою системою автоматизованого обліку, дозволить більш детально аналізувати оперативну інформацію про витрати, їх структуру, види, угруповання по об'єктах будівництва, центрами відповідальності та місцями виникнення. У ПП «Горинь» було виявлено несвоєчасне відображення в обліку робіт, виконаних субпідрядними організаціями.

Для усунення виявлених недоліків необхідно застосувати більш жорсткий контроль за прямими витратами виробництва продукції. Крім того, необхідно відзначити недосконалість управлінського обліку в ПП «Горинь».

3.2. Розробка рекомендацій удосконалення управлінського обліку доходів та витрат

В якості рекомендації щодо вдосконалення обліку і контролю доходів та витрат в ПП «Горинь» можна запропонувати виділення та впровадження управлінського обліку. В рамках системи обліку витрат можна виділити систему нормування витрат, яка пронизує всі розділи системи бухгалтерського управлінського обліку витрат. В рамках системи управлінського обліку можна виділити систему нормування витрат, яка пронизує всі розділи системи управлінського обліку витрат. Система управлінського обліку витрат відображає процес формування витрат, забезпечує калькулювання собівартості продукції, робіт і послуг та виявлення виробничо-фінансового результату господарської діяльності ПП «Горинь» і його структурних підрозділів, а також здійснює планування, аналіз і контроль витрат підприємства з метою управління ними.

Проведений аналіз показав, що у ПП «Горинь» відсутня система бюджетування, тому це відбивається на формування доходів і розподіл витрат. ПП «Горинь» відноситься до малого, тому необхідно впровадити систему бюджетування і незалежно від розміру підприємства і його сфери діяльності, управління повинне бути спрямоване в майбутнє на основі розуміння процесів, які відбувалися в минулому і що відбуваються в теперішньому часі, а основна мета управлінського обліку – це бюджетування.

Система управлінського обліку ПП «Горинь» цілком і повністю залежить від специфіки підприємства, інформаційних потреб його менеджменту, особливостей бізнес-процесів і фінансової структури. У відношенні управлінського обліку не існує єдиних правил і форм звітності. Проте пропонуємо кроки, які допоможуть ПП «Горинь» в найкоротші терміни впровадити управлінську звітність, не витрачаючись на інформаційні системи.

На практиці можна зустріти кілька принципово різних підходів до ведення управлінського обліку. Найпоширеніше на практиці рішення зводиться

до наступного: для складання управлінської звітності використовуються бухгалтерські дані та інформація з оперативних звітів підрозділів підприємства. Зупинимося докладніше на тому, як можна вибудувати в ПП «Горинь» таку систему обліку.

1. Формування три головних звіті. Створення системи управлінської звітності повинне починатися з визначення того, які дані потрібні менеджменту ПП «Горинь» для прийняття рішень. Іншими словами, з розробки форм звітності, які містить необхідні показники, що характеризують стан ПП «Горинь». І в першу чергу пропонується скласти три головних форми, а саме:

- управлінський баланс;
- звіт про доходи та витрати;
- звіт про рух грошових коштів.

Залежно від того, яка аналітика і які дані будуть потрібні для їх складання, будуть сформовані оперативні звіти по підрозділах ПП «Горинь».

Управлінський баланс. За основу управлінського балансу пропонується взяти структуру класичного бухгалтерського балансу. У чому буде принципова відмінність? У тому, що статті в управлінському балансі повинні мати більшу деталізацію і докладні розшифровки. Наприклад, до укрупненої статті «Грошові кошти» необхідно ввести додаткові статті для відображення залишків коштів в розрізі розрахункових рахунків ПП «Горинь» і кас.

Звіт про доходи та витрати. За аналогією з балансом, складаючи звіт про доходи та витрати, доведеться збудувати каркас, визначити перелік укрупнених статей. Їх структура може повторювати звіт про фінансові результати, але більш деталізований. Працюючи над створенням структури звіту, особливо в частині витратних статей, варто відразу закласти їх класифікацію. Іншими словами, розбити всі статті на змінні і постійні. Або ж поділити їх на прямі і непрямі. Приклад управлінського звіту про доходи та витрати ПП «Горинь» наведений на рисунку 3.1.

	Значення	Стаття	Напрямок	Код	01.01.2018	01.02.2018	01.03.2018	01.04.2018	01.05.2018	01.06.2018	01.07.2018	01.08.2018	01.09.2018	01.10.2018	01.11.2018	01.12.2018	01.01.2019		
4	Факт	доходи	схід	Ф_Д_С	554 920	425 053	513 818	536 698	763 725	177 673	901 622	956 020	491 943	451 793	518 169	301 716	757		
5			захід	Ф_Д_З	448 234	384 448	223 548	563 533	140 502	296 122	117 603	354 653	541 137	677 690	393 808	460 514	425		
6			північ	Ф_Д_Пн	401 051	464 146	500 056	661 240	84 301	296 122	862 421	200 456	524 739	260 650	310 901	619 312	835		
7			південь	Ф_Д_Пд	654 920	482 936	529 289	322 019	421 505	710 694	78 402	30 839	81 991	347 533	849 796	206 437	225		
8			виручка разом	Ф_Д	2 059 125	1 756 583	1 766 711	2 083 490	1 410 032	1 480 612	1 960 047	1 541 968	1 639 810	1 737 667	2 072 674	1 587 979	2 247		
9			виручка прогноз	ПР_Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д	##/Д		
10		зміні витрати	схід	Ф_С_С	286 447	373 948	367 285	318 748	756 139	244 627	394 634	673 171	569 497	367 065	400 253	271 715	596		
11			захід	Ф_С_З	534 701	767 577	91 821	159 374	441 081	277 985	379 456	85 676	379 665	249 604	343 074	388 165	125		
12			північ	Ф_С_Пн	591 991	629 806	156 096	367 786	126 023	166 791	166 961	208 071	230 511	337 700	228 716	414 043	516		
13			південь	Ф_С_Пд	496 508	196 815	303 010	380 045	252 046	422 537	576 773	257 029	176 273	513 891	171 537	219 960	371		
14		постійні витрати	схід	Ф_П_С	114 579	149 579	146 914	127 499	302 455	97 851	157 854	269 269	227 799	146 826	160 101	108 686	238		
15			захід	Ф_П_З	213 881	307 031	36 729	63 750	176 432	111 194	151 782	34 271	151 866	99 842	137 230	155 266	51		
16			північ	Ф_П_Пн	236 796	251 923	62 438	147 114	50 409	66 716	66 784	83 228	92 204	135 080	91 486	165 617	206		
17			південь	Ф_П_Пд	198 603	78 726	121 204	152 018	100 818	169 015	230 709	102 812	70 509	205 556	68 615	87 984	148		
18		інші прибутки	інші доходи	Ф_Ін_Д	81 914	92 242	80 572	186 354	156 113	102 820	95 280	74 957	113 876	84 470	100 755	77 193	113		
19		інші витрати	інші витрати	Ф_Ін_Р	76 386	78 726	36 729	29 423	56 710	22 239	42 499	48 958	54 238	41 111	32 020	41 404	51		
20		Податок на прибуток	Податок на прибуток	Ф_П_П	0	0	66 531	112 409	154 887	941	0	0	0	0	81 060	0			
21		Чистий прибуток	Чистий прибуток	Ф_ЧП	-608 854	-985 304	458 525	411 679	-850 857	3 539	-112 124	-145 561	-198 876	-274 537	459 337	-187 668	50		
22																			
23	план	доходи	схід	П_Д_С	380 199	111 736	279 092	787 822	460 459	1 635 130	261 630	79 955	1 101 363	405 841	809 744	494 550	884		
24			захід	П_Д_З	741 387	530 746	635 710	1 322 415	420 419	704 798	215 460	839 532	889 563	352 905	961 570	512 867	585		
25			північ	П_Д_Пн	494 258	1 089 426	186 061	112 546	780 779	140 960	723 331	199 889	21 180	617 584	101 218	714 351	331		
26			південь	П_Д_Пд	285 149	1 061 492	449 648	590 866	340 340	338 303	338 580	879 510	105 900	388 196	657 917	109 900	36		
27		зміні витрати	схід	П_С_С	133 070	40 225	125 591	346 642	161 161	621 350	94 187	31 183	429 532	162 336	323 897	182 984	397		

Рис. 3.1. Управлінський звіт про доходи та витрати ПП «Горинь»

Джерело: розроблена автором за даними діяльності підприємства

Також, має сенс розділити всі доходи і витрати ПП «Горинь» по бізнес-одинацям. При необхідності може бути додана аналітика по продуктам, по регіонах, за обсягами робіт та інше, що наведено на рисунку.

Звіт про рух грошових коштів. Для цілей управлінського обліку цей звіт, як правило, складається прямим методом. Всі статті також діляться на основну, фінансову та інвестиційну діяльність. Що стосується самого переліку статей виплат і надходжень, його можна сформулювати на основі складеного звіту про доходи та витрати, але з більшою деталізацією. І, зрозуміло, в звіт про рух грошових коштів не потрапляють амортизація, курсові та сумові різниці, переоцінка товарно-матеріальних цінностей, брак і втрати у виробництві. Разом з тим буде важливо не забути додати такі статті: отримані (видані) кредити, аванси, придбання основних засобів і НМА, виплати по капітальним рентам і т. д. Оскільки це все стосується доходів та витрат. В результаті повинен вийти докладний список статей всіх можливих виплат і надходжень.

2. Розробка форм управлінської звітності для підрозділів ПП «Горинь». Необхідно розробити форми оперативних звітів по центрам фінансової

відповідальності. Їх завдання – надати більш детальну інформацію менеджменту. Всі оперативні звіти підрозділів ПП «Горинь» можна умовно розділити на дві великі групи:

Натурально-вартісні звіти. Як випливає з назви, в таких звітах поряд з грошовими характеристиками можуть міститися і кількісні показники. Яскравим прикладом може служити звіт про виконані роботи, який включає розгорнуті дані про реалізацію за найменуваннями робіт з розбивкою по регіонах, підрозділах і т. д., із зазначенням кількості проведених та оплачених робіт, їх вартості та підсумкового показника по виручці.

Найпростіший спосіб розробити повний і вичерпний перелік натурально-вартісних звітів – це дотримуватись статей управлінського балансу і звіту про доходи та витрати, з умовою, щоб кожна стаття так чи інакше була представлена в оперативному звіті, який складається конкретним центром фінансової відповідальності. Наприклад, в управлінському балансі ПП «Горинь» для статті «Запаси» введені: запаси сировини і матеріалів, готової продукції, інші запаси. Відповідно, для них формується три оперативних звіту:

– звіт про рух сировини і матеріалів, за який несе відповідальність служба закупівель;

– звіт про рух запасів готової продукції – його підготовка входить в компетенцію керівника ЦФО «Склад», звіт про стан інших запасів, який знаходиться у веденні адміністративно-господарського відділу.

Нефінансові звіти. У них поєднуються нефінансові дані, важливі для менеджменту ПП «Горинь». Наприклад, відсоток бракованої продукції в партії, кількість клієнтів, які звернулися в ПП «Горинь» після проведення рекламної акції, кількість відвідувачів за місяць та інші.

Необхідно вимагати від керівників відділів максимально повний набір нефінансових показників, які їм потрібні для контролю. А почати варто з генерального директора. Необхідно провести зустріч з кожним керівником та для того, щоб виділити ті показники, які дійсно необхідні – 10-15 показників, не більше. На цій основі необхідно створювати форми управлінських звітів.

3. Формування інформаційної бази управлінського обліку. Після складання всіх форм управлінської звітності, необхідно визначити джерела даних та інформаційну базу для їх заповнення. Управлінський облік буде частково базуватися на даних бухгалтерського обліку ПП «Горинь». Іншими словами, деякі відомості в управлінські звіти поступають з бухгалтерських рахунків, отже необхідно виділити наступні неузгодженості. По-перше, на рахунках бухгалтерського обліку може бути відсутня необхідна аналітика. Наприклад, для складання звіту про продажі потрібні дані про реалізацію по регіонах, в той час як в бухгалтерському обліку такого поділу не існує. По-друге, деякі дані приймаються до обліку бухгалтерією ПП «Горинь» з великим запізненням, через те, що, наприклад не була представлена в термін підтверджуюча документація. Відповідно, управлінська звітність, яка повинна забезпечити менеджмент ПП «Горинь» оперативними даними про стан підприємства, втратить будь-який сенс. Для рішення перерахованих проблем необхідно переробити план рахунків. Щоб отримати необхідні дані з бухгалтерського обліку, так чи інакше доведеться коригувати існуючий план рахунків, шляхом зіставлення управлінських звітів і статей в них з рахунками бухгалтерського обліку. Наприклад, дані звіту про продажі - рахунок 70 «Доходи від реалізації» і т. д.

Далі структуруються дані в розрізі центрів фінансової відповідальності. За кожен конкретний звіт відповідає окремий підрозділ ПП «Горинь», а значить, відомості в бухгалтерському обліку мають бути структуровані по підрозділах. Тобто практично до кожному рахунку відкривається аналітика в розрізі центрів фінансової відповідальності.

Для кожного рахунку в бухгалтерському плані рахунків передбачається аналітика, яка відповідає структурі статей оперативного звіту. Наприклад, витрати власного автопарку ПП «Горинь» враховуються на рахунку 23 «Допоміжне виробництво». У звіті по автопарку виділені наступні статті витрат: ПММ, матеріали, заробітна плата, податки, інші витрати. Ці дані потрібно передбачити на рахунку.

Структурувати інформацію на рахунках можна вибудувавши структуру даних за рахунок відкриття субрахунків. Але працювати з таким планом рахунків не дуже зручно, та й отримати відомості в необхідному аналітичному розрізі може бути проблематично.

Найоптимальнішим рішенням буде використання аналітичних ознак. Кількість аналітичних ознак (субконто), які відкриваються до рахунку, залежить тільки від можливостей інформаційної системи. При цьому вони дозволяють робити практично будь-які вибірки даних.

Уникнути запізнювання даних. Простий спосіб забезпечити оперативність даних управлінського обліку ПП «Горинь» – відмовитися від використання тієї частини бухгалтерських даних, які традиційно заносяться в систему із запізненням. І замість цього вимагати їх надання від підрозділів ПП «Горинь». Для цього необхідно визначити, яка саме інформація і на підставі яких документів буде збиратися. Що стосується нефінансових показників – їх не отримати бухгалтерського обліку. На практиці нефінансові звіти готують відповідні структурні підрозділи ПП «Горинь».

Контролювати фінанси ПП «Горинь» простіше, коли є автоматично оновлюваний звіт про прибуток, рентабельність, доходи та інші ключові показники. Налаштовується звіт один раз за допомогою стандартних засобів Excel і оновлюється у міру необхідності. Щоб прискорити роботу, інформацію про доходи, витрати, рентабельність та інші ключові показники пропонуємо зводити на одному аркуші Excel (рис. 3.2).

Показники зв'язуються з базою, в якій консолідуються планові і фактичні доходи і витрати, і менеджмент ПП «Горинь» завжди буде мати актуальну інформацію за останні 12 місяців.

4. Формалізація правил ведення обліку. Для повноцінного функціонування системи управлінського обліку доходів та витрат ПП «Горинь» необхідна:

– розробка облікової політики для цілей управлінського обліку, яка серед іншого визначає порядок збору та обробки даних;

- призначення відповідальних за підготовку тих чи інших звітів;
- визначення термінів підготовки звітів, а також маршрутів їх руху.

Іншими словами, в який саме відділ повинен передаватися звіт і як саме (по електронній пошті, збереження в певній папці на сервері компанії або іншим способом).

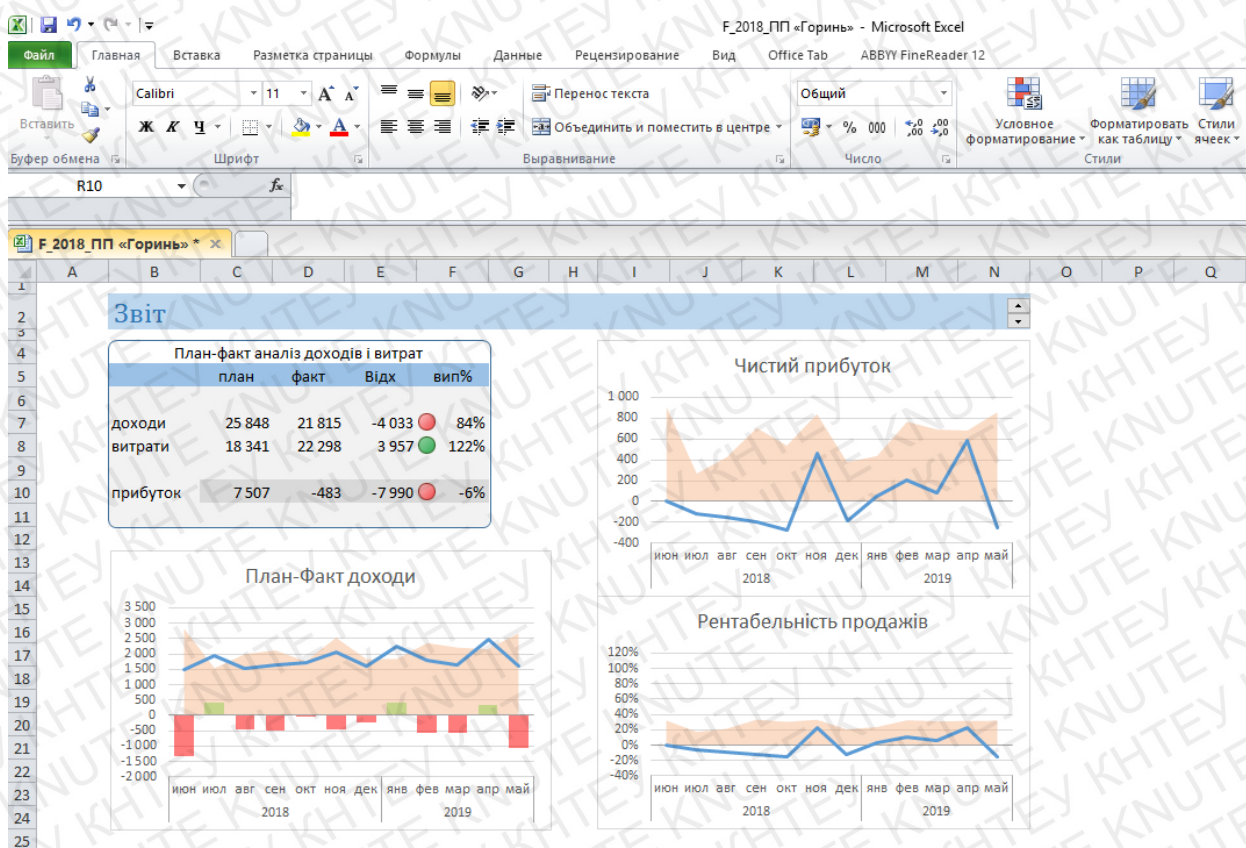

Рис. 3.2.Пропонований управлінський звіт ПП «Горинь»

Джерело: розроблено автором на основі діяльності підприємства

Таким чином, з використанням Excel можна створити ефективну систему управлінської звітності ПП «Горинь». Вбудувати в Excel повноцінну систему формування управлінської звітності можна, якщо відразу уявити її у вигляді трьох складових: єдині довідники аналітики, форми для введення даних і гнучкі аналітичні звіти.

Ефективним заходом ПП «Горинь» є посилення контролю і скорочення всіх видів витрат. Для оптимізації системи управління пропонується комплексне рішення, яке буде спрямоване на усунення проблем ефективного управління. Необхідно відзначити, що для вирішення проблеми підвищення

прибутку і ефективності ПП «Горинь» необхідний індивідуальний підхід. Для виявлення резервів зниження собівартості на підприємстві в якості ключового показника пропонується вести норматив операційної затратовіддачі – рівень витрат ПП «Горинь» щодо обсягу виручки, який пропонується визначати за формулою (3.1):

$$H_{\text{озв}} = \frac{V_{\text{оп}}}{ВР}, \quad (3.1)$$

де $H_{\text{озв}}$ – норматив операційної затратовіддачі, грн.

$V_{\text{оп}}$ – витрати операційної діяльності, тис.грн.;

$ВР$ – виручка, тис.грн.

Таким чином, для економії та оптимізації витрат, а відповідно збільшення прибутку пропонується ввести систему нормування операційних витрат від обсягу виручки. В якості нормативу встановити мінімальний або середній рівень нормативу операційної затратовіддачі за останні три роки. Практичне застосування цього методу контролю і зниження витрат розглянемо на даних ПП «Горинь»(табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Аналіз нормативу операційної затратовіддачі ПП «Горинь»

Стаття	2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	Тис. грн.	$H_{\text{озв}}$	Тис. грн.	$H_{\text{озв}}$	Тис. грн.	$H_{\text{озв}}$
Виручка	6700,3		5810,3		4694,4	
Повна собівартість продукції (послуг)	3643,6	0,544	1629,9	0,281	2093,4	0,446

Джерело: складено автором за даними діяльності підприємства

Таким чином, норматив операційної затратовіддачі мінімальним був в 2017 р., далі рівень витрат зріс, це і обумовлює необхідність посилення контролю.

Таким чином, впровадження даних заходів в ПП «Горинь» гарантує підвищення його керованості, підвищення ефективності фінансового контролю, оскільки вирішальне значення набувають вмале використання потенціалу і розумне управління ПП «Горинь».

З урахуванням застосування інструментарію маркетингу ПП «Горинь» планує збільшити виручку на 15%, відповідно планові суми витрат з урахуванням нормативу операційної затратовіддачі представлені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Оптимізація прибутку ПП «Горинь» з урахуванням нормативу операційної затратовіддачі

Показники	2018 р.		Мінімальний рівень, Н _{озо}	Прогноз при мінімальному рівні, Н _{озо}		Середній рівень, Н _{озо}	Прогноз при середньому рівні, Н _{озо}	
	Тис. грн.	Н _{озо}		Тис. грн.	Н _{озо}		Тис. грн.	Н _{озо}
Виручка	6700,3	-	-	5398,6		-	5398,6	
Повна собівартість реалізованої продукції (послуг)	3643,6	0,544	0,281	1517	0,281	0,424	2289	0,424
Прибуток	2601	-	-	3881,6			3109,6	

Джерело: розроблено автором на основі діяльності підприємства

За даними таблиці 3.4 видно, що при виконанні нормативу операційної затратовіддачі прибуток за прогнозом складе 3881,6 тис. грн., що вище фактичної. Таким чином, для підвищення прибутковості діяльності ПП «Горинь» запропоновано сформувати стійку структуру витрат, основою якої буде запропонований норматив операційної затратовіддачі.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність діяльності ПП «Горинь», а також задоволення потреб населення і організацій в будівельно-монтажних роботах.

Висновки за розділом 3

Для вдосконалення обліку отриманих доходів і понесених витрат ПП «Горинь» необхідно вести відомість аналітичного обліку доходів і витрат. Вона дає можливість узагальнити інформацію про всі доходи та витрати, порівняти їх між собою. Вважаємо за доцільне, створити для обліку витрат в ПП «Горинь» реєстр-розрахунок витрат, які не враховуються при розрахунку податку на прибуток. Даний реєстр допоможе згодом простежити взаємозв'язок між формуванням фінансового результату в бухгалтерському та податковому обліку. Незважаючи на досить високий рівень організації обліку прямих витрат в ПП «Горинь», керівництву слід розглянути дещо іншу систему обліку прямих витрат на виробництво продукції.

Можливість застосування системи аналітичного обліку забезпечується сучасними комп'ютерними бухгалтерськими системами, які дозволяють деталізувати інформацію за різними критеріями. Запропонована схема кодування рахунків, використовуваних в рамках системи аналітичного обліку витрат. Запропонована схема аналітичного обліку прямих витрат в поєднанні з більш досконалою системою автоматизованого обліку, дозволить більш детально аналізувати оперативну інформацію про витрати, їх структуру, види, угруповання по об'єктах будівництва, центрами відповідальності та місцями виникнення. У ПП «Горинь» було виявлено несвоєчасне відображення в обліку робіт, виконаних субпідрядними організаціями.

Для усунення виявлених недоліків необхідно застосувати більш жорсткий контроль за прямими витратами виробництва продукції. Крім того, необхідно відзначити недосконалість управлінського обліку в ПП «Горинь».

В якості рекомендації щодо вдосконалення обліку і контролю доходів та витрат в ПП «Горинь» можна запропонувати виділення та впровадження управлінського обліку. Система управлінського обліку ПП «Горинь» цілком і повністю залежить від специфіки підприємства, інформаційних потреб його менеджменту, особливостей бізнес-процесів і фінансової

структури. Використанням Excel можна створити потужну систему управлінської звітності ПП «Горинь». Вбудувати в Excel повноцінну систему формування управлінської звітності можна, якщо відразу уявити її у вигляді трьох складових: єдині довідники аналітики, форми для введення даних і гнучкі аналітичні звіти.

Для оптимізації системи управління пропонується комплексне рішення, яке буде спрямоване на усунення проблем ефективного управління. Необхідно відзначити, що для вирішення проблеми підвищення прибутку і ефективності ПП «Горинь» необхідний індивідуальний підхід. Для виявлення резервів зниження собівартості на підприємстві в якості ключового показника пропонується вести норматив операційної затратовіддачі – рівень витрат ПП «Горинь» щодо обсягу виручки. Впровадження даних заходів в ПП «Горинь» гарантує підвищення його керованості, підвищення ефективності фінансового контролю, оскільки вирішальне значення набувають вмиле використання потенціалу і розумне управління ПП «Горинь». Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність діяльності ПП «Горинь», а також задоволення потреб населення і організацій в будівельно-монтажних роботах.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження встановлено, що дохід підприємства – це отримання економічних вигід, як в грошовій, так і в майновій формі, які призводять до збільшення активів або зменшення зобов'язань підприємства, за винятком внесків власників за певний період. Витрати з точки зору бухгалтерського обліку – економічні наслідки здійснення витрат після закінчення виробничого процесу, отже дослідникам облікового напрямку імпонує визначення, яке більше характеризує наслідки збільшення витрат, ніж їх економічну сутність.

1. В першому розділі було проаналізовано, що облік доходів і витрат у суб'єктів малого підприємництва є недосконалим, з одного боку звітність про доходи і витрати не надає вичерпної інформації щодо діяльності підприємства і його аналізу. З іншого боку малі підприємства не мають достатньої кількості кваліфікованих працівників для здійснення повного спектру аналітичних процедур.

Концептуальні основи встановлюють принципи, що лежать в основі обліку доходів та витрат підготовки та подання фінансової звітності для зовнішніх користувачів. Бухгалтери невеликих підприємств за спрощеною формою обліку доходів і витрат повинні відображати кожен господарську операцію не двічі (як цього вимагає метод подвійного запису), а тричі, тому що, крім змін у статтях балансу, розробники методичних рекомендацій вимагають від малих підприємств деталізувати інформацію про нарахування амортизації та витрати на ремонт основних засобів, а також про розрахунки підприємства з постачальниками, покупцями, працівниками, бюджетом та іншими контрагентами, що призводить до відображення господарських операцій у декількох облікових регістрах.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок про зниження ефективності діяльності ПП «Горинь». В цілому облік доходів та витрат виробництва на підприємстві ведеться згідно вимог чинного

законодавства. Критерії та період визнання доходу в товаристві за звітний рік відповідають вимогам П(С)БО 15 «Дохід», з відповідним відображенням доходів підприємства в бухгалтерському обліку на рахунках 7 класу «Доходи і результати діяльності».

Облік витрат в бухгалтерському обліку ПП «Горинь» в 2018 р. відповідає наказу про облікову політику підприємства та не суперечить положенням П(С)БО 16 «Витрати». Формування собівартості реалізованих послуг на підприємстві здійснюється з дотриманням положень П(С)БО 16 «Витрати». Відображення витрат підприємства проводиться на рахунках 9 класу «Витрати діяльності».

Отже, в цілому можливо зробити висновок, що організація і методика ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності ПП «Горинь» не суперечать Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку та іншим нормативним документам.

2. В другому розділі зазначена інформація, що облік доходів в ПП «Горинь» ведеться за касовим методом. Датою отримання доходу є: дата надходження коштів на поточний рахунок (до каси); дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності; дата фактичного отримання платником єдиного податку безоплатно одержаних товарів (робіт, послуг).

Управлінський облік – це облік, спрямований тільки на сприяння управлінню ПП «Горинь». Призначений він виключно для керівного складу підприємства (директора, начальників відділів, інших керівників). Розробляється самостійно ПП «Горинь», не підлягає регулюванню нормативними документами державних органів або будь-яких професійних організацій. Витрати визнаються витратами певного звітного періоду ПП «Горинь» одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснюються.

Проведений аналіз витрат свідчить про зменшення витрат ПП «Горинь» на протязі 2016-2018 рр., що при зменшенні обсягів реалізації є негативним,

також негативним є зростання показника матеріальних витрат на 1 грн виручки та витрат за збут. В ПП «Горинь» в будівництві паралельно здійснюються два види бюджетування – проектне та по бізнесу в цілому. Для цілей бізнесу бюджети проектів незалежно від термінів їх реалізації повинні розбиватися на місячні, квартальні та річні з урахуванням частоти порівняння планових і фактичних даних, необхідної для цілей управління. На підставі проведеного аналізу ПП «Горинь» ми можемо зробити висновок про те, що ефективність управління витратами фінансово-господарської діяльності підприємства знизилась, та підприємство потребує заходів щодо оптимізації витрат фінансово-господарської діяльності.

3. В третьому розділі випускної кваліфікаційної роботи було надано рекомендації та пропозиції, що для вдосконалення обліку отриманих доходів і понесених витрат ПП «Горинь» необхідно вести відомість аналітичного обліку доходів і витрат. Вона дає можливість узагальнити інформацію про всі доходи та витрати, порівняти їх між собою. Вважаємо за доцільне, створити для обліку витрат в ПП «Горинь» реєстр-розрахунок витрат, які не враховуються при розрахунку податку на прибуток. Даний реєстр допоможе згодом простежити взаємозв'язок між формуванням фінансового результату в бухгалтерському та податковому обліку. Незважаючи на досить високий рівень організації обліку прямих витрат в ПП «Горинь», керівництву слід розглянути дещо іншу систему обліку прямих витрат на виробництво продукції.

Можливість застосування системи аналітичного обліку забезпечується сучасними комп'ютерними бухгалтерськими системами, які дозволяють деталізувати інформацію за різними критеріями. Запропонована схема кодування рахунків, використовуваних в рамках запропонованої системи аналітичного обліку витрат. Запропонована схема аналітичного обліку прямих витрат в поєднанні з більш досконалою системою автоматизованого обліку, дозволить більш детально аналізувати оперативну інформацію про витрати, їх структуру, види, угруповання по об'єктах будівництва, центрами відповідальності та місцями виникнення. У ПП «Горинь» було виявлено

несвоєчасне відображення в обліку робіт, виконаних субпідрядними організаціями.

Для усунення виявлених недоліків необхідно застосувати більш жорсткий контроль за прямими витратами виробництва продукції. Крім того, необхідно відзначити недосконалість управлінського обліку в ПП «Горинь».

В якості рекомендації щодо вдосконалення обліку і контролю доходів та витрат в ПП «Горинь» можна запропонувати виділення та впровадження управлінського обліку. Система управлінського обліку ПП «Горинь» цілком і повністю залежить від специфіки підприємства, інформаційних потреб його менеджменту, особливостей бізнес-процесів і фінансової структури. Використанням Excel можна створити потужну систему управлінської звітності ПП «Горинь». Вбудувати в Excel повноцінну систему формування управлінської звітності можна, якщо відразу уявити її у вигляді трьох складових: єдині довідники аналітики, форми для введення даних і гнучкі аналітичні звіти.

Для оптимізації системи управління пропонується комплексне рішення, яке буде спрямоване на усунення проблем ефективного управління. Необхідно відзначити, що для вирішення проблеми підвищення прибутку і ефективності ПП «Горинь» необхідний індивідуальний підхід. Для виявлення резервів зниження собівартості на підприємстві в якості ключового показника пропонується вести норматив операційної затратовіддачі – рівень витрат ПП «Горинь» щодо обсягу виручки.

Впровадження даних заходів в ПП «Горинь» гарантує підвищення його керованості, підвищення ефективності фінансового контролю, оскільки вирішальне значення набувають вміле використання потенціалу і розумне управління ПП «Горинь». Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність діяльності ПП «Горинь», а також задоволення потреб населення і організацій в будівельно-монтажних роботах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акименко О.Ю., Мальцев О.О. Удосконалення організації обліку зовнішньоекономічної діяльності як запорука успішної стратегії / Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : III Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.) : тези доповідей. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С.10-12.
2. Багрій К. Л. Вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення доходів підприємств торгівлі / К. Л. Багрій // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. - 2015. - Вип. 1. - С. 152-158.
3. Брик Г. Витрати, доходи і фінансові результати як об'єкти облікової політики підприємства / Г. Брик, Н. Ціцька, Т. Поверляк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. - 2018. - № 25. - С. 70-74.
4. Васильєва В. Г. Удосконалення організації і методики обліку та контролю доходів і видатків у бюджетних установах / В. Г. Васильєва, О.С. Таргонська // Економічний простір. - 2018. - № 138.
5. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: робочий зошит / Ю.А. Верига, Г.О. Соболев, Є.А. Карпенко, Н.О. Кулявець. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 65 с.
6. Галушак І. Є. Облік доходів від операційної діяльності: сучасний стан та напрями вдосконалення / І. Є. Галушак, В. П. Савчук // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2014. - Вип. 10(2). - С. 99-107.
7. Гільорме Т. В. Особливості обліку доходів у бюджетній установі в умовах законодавчих змін / Т. В. Гільорме, А. В. Лень // Економіка. Фінанси. Право. - 2017. - № 12. - С. 37-39.
8. Гонтаренко Т. О. Розкриття інформації з обліку доходів в умовах трансформації звітності згідно з Міжнародними стандартами фінансової

звітності / Т. О. Гонтаренко // Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии. - 2016. - № 1. - С. 158-163.

9. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Гуріна Н. В. Формування облікової політики підприємства щодо витрат і доходів / Н. В. Гуріна // Бізнес Інформ. - 2015. - № 8. - С. 194-199.

11. Дідоренко Т. В. Методика обліку витрат і доходів зі страхування майна на сільськогосподарських підприємствах / Т. В. Дідоренко, І.М. Белова // Молодий вчений. - 2018. - № 5(2). - С. 699-703.

12. Дмитрук Н. М. Сутність, склад та напрями вдосконалення обліку доходів від операційної діяльності на промислових підприємствах / Н. М. Дмитрук // Молодий вчений. - 2014. - № 5(1). - С. 92-94.

13. Жидеева Л. І. Проблеми обліку та контролю доходів і витрат на "соціальне забезпечення" та їх відображення у формах звітності / Л. І. Жидеева, О. М. Андрієнко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2018. - Вип. 4. - С. 165-169. //URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_4_33

14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. №996-XIV //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Ілляшенко К. В. Методологія обліку доходів і витрат інформаційної діяльності [Електронний ресурс] / К. В. Ілляшенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2016. - № 4(1). - С. 9-12.

16. Ковач С. І. Доходи фізичних осіб у вигляді додаткового блага: оподаткування, облік і звітність / С. І. Ковач // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. - 2016. - № 4. - С. 24-33.

17. Кугай І. В. Становлення та важливість поняття обліку доходів і видатків як складової загальнодержавного управління / І. В. Кугай // Причорноморські економічні студії. - 2017. - Вип. 22. - С. 200-204.

18. Кузнецова С. А. Облік та контроль доходів і витрат з урахуванням специфіки підприємств / С. А. Кузнецова. // Ефективна економіка. - 2014. - №9.

19. Лагодієнко Н. В. Організація обліку доходів підприємств: проблеми та напрями їх вирішення / Н. В. Лагодієнко, А. О. Кितिця // Бізнес-навігатор. - 2014. - № 1. - С. 163-167.

20. Лищенко О. Г. Гармонізація обліку доходів за національними та міжнародними стандартами / О. Г. Лищенко, І. М. Самарська // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2017. - № 4-5. - С. 48-52.

21. Мардус Н. Ю. Особливості обліку доходів і витрат підприємства: проблеми та шляхи вдосконалення / Н. Ю. Мардус, Х. П. Єлізарова // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2015. - Т. 20, Вип. 4. - С. 251-255.

22. Мельник О. С. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку доходів і витрат від первісного визнання та переоцінки біологічних активів / О. С. Мельник // Облік і фінанси. - 2018. - № 3. - С. 60-68.

23. Мельник Т. Індексація доходів працівників підприємства: облік та контроль / Т. Мельник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2015. - Вип. 10. - С. 34-40.

24. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

25. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

26. Мікрюкова Л. В. Адаптація обліку витрат і доходів суб'єктів державного сектору до змін чинного законодавства / Л. В. Мікрюкова, Л.О. Гуцайлюк // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2019. - № 1. - С. 91-97.

27. Муковіз В. С. Особливості обліку доходів операційної діяльності будівельного підприємства / В. С. Муковіз, Т. В. Оснач // Формування ринкових відносин в Україні. - 2017. - № 5. - С. 97-103.

28. Облік на підприємствах малого бізнесу. Конспект лекцій для студентів спеціальностей – Облік і оподаткування всіх форм навчання / Укладач: Маргасова В.Г., Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 121 с.

29. Осадча Г. Г. Облік доходів у системі управління підприємством / Г. Г. Осадча, М. В. Пушкарьова // Формування ринкових відносин в Україні. - 2016. - № 6. - С. 71-75.

30. Перчук О. В. Особливості обліку доходів комунальних підприємств теплових мереж / О. В. Перчук // Молодий вчений. - 2015. - № 9(2). - С. 8-12. //URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_9\(2\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_9(2)_3)

31. Петрик О. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами торговельних підприємств / О. А. Петрик, І. О. Мариніч // Економіка. Фінанси. Право. - 2015. - № 8(2). - С. 25-28.

32. Плетенецька С. М. Доходи від діяльності фінансової компанії: аналіз та облік / С. М. Плетенецька, Д. В. Свертока // Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. - 2017. - Вип. 48. - С. 93-100.

33. Побережець О. В. Особливості обліку доходів і витрат від інвестиційної та інноваційної діяльності / О. В. Побережець // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. - 2014. - Т. 1, вип. 2. - С. 91-98.

34. Податковий кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI //URL: <http://search.ligazakon.ua>.

35. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» затверджений наказом Міністерства фінансів України //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

36. Потриваєва Н. В. Нормативно-правові особливості облікового забезпечення витрат та доходів діяльності підприємств / Н. В. Потриваєва, Т. О. Кореновська // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2016. - Вип. 1. - С. 9-18.

37. Рехтета О. М. Особливості обліку доходів і витрат домогосподарств / О. М. Рехтета, О. С. Портненко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2018. - № 1. - С. 99-103.

38. Рзаєв Г. І. Обліково-аналітичні процедури підтримки безпеки формування доходів, витрат і фінансових результатів / Г. І. Рзаєв, Д.О. Драгочинська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2019. - № 1. - С. 62-65.

39. Спрощений план рахунків бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186 (зі змінами та доповненнями). // База даних інформаційно-правової системи «ЛІГА». //URL: <http://www.liga.net>.

40. Травін В. В. Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат у системі бухгалтерського обліку / В. В. Травін, Т. Камінська // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2017. - № 4. - С. 56-59.

41. Федоришина Л. І. Організація обліку податку з доходів фізичних та відображення у фінансовій звітності / Л. І. Федоришина, Т. О. Лісовенко // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2014. - Вип. 11(2). - С. 376-383.

42. Фоміна О. В. Управлінський облік доходів підприємств торгівлі: процесний підхід / О. В. Фоміна // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 3. - С. 32-38.

43. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435–IV //URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

44. Шевчук О. А. Особливості автоматизації обліку доходів і витрат на промислових підприємствах / О. А. Шевчук // Бізнес Інформ. - 2013. - № 11. - С. 124-127.

45. Шерер І. Л. Модель організації обліку доходів за програмами лояльності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності / І.Л. Шерер // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2018. - № 1. - С. 186-195.

46. Юрченко О. Б. Механізм формування доходів бюджету територіальних підрозділів Пенсійного Фонду України та їх облік /

О.Б. Юрченко // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - Вип. 22.8. - С. 326-328.

47. Янок Д.А. Облік та аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. – К., 2005. – 22 с

48. Ярошук О. Оперативне прогнозування майбутньої платоспроможності підприємства / Збірник тез доповідей VI міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених ТНЕУ (26-27 лютого 2009 року). – Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – С.456-457.

49. Ястремська О.М. Управління податками малого підприємства / О.М. Ястремська. – К., 2007. – 20 с.

50. Яцишин С. Р. Особливості калькулювання собівартості в умовах формування ринкових відносин // Технічний прогрес та ефективність виробництва. Збірка наукових праць. – Харків, 2003. Випуск 24. – С. 35.

ДОДАТКИ

Додаток А

Визначення поняття дохід

Автор	Сутність поняття «дохід підприємства»
1	2
Г. Брик, Н. Ціцька, Т. Поверляк [11, с. 70]	Дохід підприємства - це збільшення економічних вигід у результаті надходження активів і / або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), і отримане в результаті використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів і конкурентних переваг в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику.
В.Г. Васильєва, О. С. Таргонська [12, с. 48]	Дохід підприємства – це надходження, отримані в результаті його господарської діяльності за певний період часу у вигляді конкретних економічних вигід, отриманих в результаті використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику.
К. В. Ілляшенко [21, с. 12]	Доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, внаслідок чого збільшується власний капітал підприємства (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків засновників).
Н. В. Гуріна [17, с. 195]	Дохід – це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці і прибуток
Т. О. Гонтаренко [16, с. 158]	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг
Т. В. Гільорме, А. В. Лень [15, с. 39]	Дохід підприємства – приріст суми грошей над їх витратами на спожиті в процесі виробництва. Засоби, які отримує підприємство від реалізації новоствореної вартості
І. Є. Галушак, В. П. Савчук [14, с. 99]	Характеризує дохід підприємства як виручку від реалізації продукції, послуг і робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору

Поняття економічної сутності витрат

Автор	Поняття витрат
Трактування сутності витрат по точки зору економічної теорії	
С. А. Кузнецова [24, с. 48]	Витрати втрачених можливостей, тобто сума грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному варіанті використання ресурсів
І. В. Кугай [23, с. 203]	Відображають вартість ресурсів, використовуваних в процесі діяльності підприємства з виробництва продукції, виконання робіт і здійснення послуг
Н. В. Гуріна [17, с. 195]	Витрати, пов'язані з використанням у виробництві продукції природних ресурсів таких складових, як: сировина, матеріали, паливо, енергія, основні фонди, нематеріальні активи, трудові ресурси, і інші витрати на її виробництво
Трактування сутності витрат по точки зору бухгалтерського обліку	
Т. В. Гільорме, А. В. Лень [15, с. 37]	Відтік або інше використання активів і (або) виникнення кредиторської заборгованості в результаті відвантаження або виробництва товарів, надання послуг або здійснення інших операцій, які є основою діяльності господарюючого суб'єкта.
О. М. Рехтета, О. С. Портненко [39, с. 99]	Зменшення активів або збільшення зобов'язань (пасивів), або поєднання того чи іншого в зв'язку з виробництвом і постачанням товарів в рамках діяльності підприємства
В. Г. Васильєва, О. С. Таргонська [12]	Збільшення зобов'язань або зменшення активів у процесі поточної діяльності для отримання доходу (фінансового результату) звітного періоду.
Трактування сутності витрат з точки зору управлінського обліку	
В. В. Травін, Т. Камінська [41, с. 56]	Явні (фактичні, розрахункові) витрати підприємства, тобто вартісні оцінки ресурсів, що використовуються організацією в процесі своєї діяльності
О. В. Фоміна [42, с. 38]	Прийнята в обліку вартісна оцінка використаних ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових та інших), вартість яких може бути виміряна з достатнім ступенем надійності.
І. Л. Шерер [43, с. 186]	Виражені в грошовій формі поточні витрати трудових, матеріальних, фінансових та інших видів ресурсів на виробництво продукції

Порівняльна характеристика доходів і витрат за П(С)БО та МСФЗ

Показник	за МСФЗ	за П(С)БО
Доходи	Сума виручки може бути надійно виміряна	Сума доходу може бути достовірно визнана
	Виникнення відповідних економічних вигід, пов'язаних із угодою, є вірогідним	є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства
	Компанія перевела на покупця значні ризики і винагороди, пов'язані з утриманням активу	покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив)
Витрати	Сума витрат може бути надійно виміряна	можуть бути достовірно оцінені.
	Виникає зменшення майбутніх економічних вигід, пов'язаних із зменшенням активу або збільшенням зобов'язань	Виникає або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства
	Витрати визнаються за принципом нарахування	– витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені – витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені
Документування	Відображення господарських операцій не пов'язано з наявністю або відсутністю первинної документації	Витрати повинні бути обов'язаного підтвержені документально

Джерело: узагальнено автором [37, 38]

Класифікація витрат

Напрямок класифікації	Класифікаційна ознака	Види витрат
Оцінка запасів та визначення фінансових результатів	Відносно фінансової звітності	вичерпані
		невичерпані
	За способом включення до собівартості	собівартість
		витрати періоду
	По відношенню до продукту	прямі
		непрямі
	За економічною роллю	основні
		накладні
	Прийняття рішень	За впливом на прийняття рішення
не релевантні		
Залежно від обсягів виробництва		постійні
		змінні
За приростом обсягів виробництва		маржинальні
		середні
За альтернативністю вибору		дійсні
		можливі
Контроль	За контрольним впливом	контрольовані
		неконтрольовані

Джерело: узагальнено автором [33]

Додаток Д

Основні положення методології та організації обліку, які враховуються при формуванні облікової політики малих підприємств

Об'єкт	Зміст положень та їх використання в обліковій політиці підприємств	Нормативний документ
Методологічні аспекти обліку		
План рахунків бухгалтерського обліку	Ведення обліку методом подвійного запису. На підставі плану рахунків бухгалтерського обліку малі підприємства розробляють робочі плани рахунків залежно від умов фінансово- господарської діяльності, потреб обліку та управління, що передбачається в обліковій політиці	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва
Оцінка запасів, необ. активів, доходу, витрат, фінан. інвестицій, зобов'язань, ДЗ	Вартісна оцінка активів і зобов'язань на момент їх придбання, вибуття та на дату балансу	П(С)БО 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16 [39]
Нарахування амортизації (зносу) необоротних активів	Визначення методів нарахування амортизації (зносу) 03, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів	П(С)БО 7, 8 [39]
Організаційні аспекти обліку		
Організаційна форма бухгалтерської служби (роботи)	Бухгалтерський облік здійснюється: бухгалтерською службою (відділом), бухгалтером; спеціалістом з бухгалтерського обліку, зареєстрованого відповідним чином; власником (керівником); спеціалізованою організацією (аудиторською фірмою).	Закон України №996 [28]
Форма бухгалтерського обліку	Журнально-ордерна, проста, спрощена, автоматизована	Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку № 356 [4]. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами №422 [6]. Закон України №996 [28]
Оформлення первинних та зведених облікових документів	Паперові носії Машинні носії	-П-
<i>Продовження додатку Д</i>		
Спосіб обробки економічної інформації	Ручний Комп'ютеризований Частково комп'ютеризований	-П-
Внутрішньогосподарський контроль	Керівництво МП самостійно розробляє систему	-П-

	внутрішньогосподарського контролю	
--	-----------------------------------	--

Додаток Е

Відомості, рекомендовані для обліку доходів і витрат при використанні спрощеній форми бухгалтерського обліку

Назва відомості	Номери рахунків
1	2
Відомість 3-м	
Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами за податками і платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів	37,55,64,68,69
Розділ II. Облік розрахунків з оплати праці	66
Відомість 5м	
Розділ I. Облік витрат	90,96
Розділ II. Облік витрат на виробництво	23
Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів	44,70,74,79
Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	39,40,47,48
Оборотно-сальдова відомість	Головна книга

Джерело: узагальнено автором

Додаток Ж

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

"ГОРИНЬ"

07403, м. Бровари, вул. Броварської Сотні, будинок 3, кімната № 2 тел. +38 044-338-05-43

м. Бровари

«28» 12 20 19 р.

НАКАЗ № 1/1

Про облікову політику підприємства

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику, що додається.
2. Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ввести до застосування на підприємстві з 01.01.2019 р.
3. Контроль за виконанням Наказу залишаю за собою, а в частині застосування облікової політики — покладається на бухгалтерську службу.

Директор

І. О. Петровський

Продовження додатку Ж

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

"ГОРИНЬ"

07403, м. Бровари, вул. Броварської Сотні, будинок 3, кімната № 2 тел. +38 044-338-05-43

м. Бровари

«28» 12 20 19 р.

НАКАЗ № 7

Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організувати бухгалтерський облік на підприємстві

1.1. Бухгалтерський облік здійснюється директором підприємства до моменту включення посади головного бухгалтера до штатного розкладу підприємства. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі.

1.2. Застосовувати на підприємстві автоматизовану форму ведення бухгалтерського обліку з застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми 1С:Бухгалтерія.

1.3. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.

1.4. Застосовувати форми журналів-ордерів та інших облікових реєстрів. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів, дозволити головному бухгалтерові своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку.

1.5. Бухгалтерам проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді номера документа, який відповідає номеру з бухгалтерської програми.

1.6. Складати щомісяця журнали-ордери та інші облікові реєстри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати бухгалтерові, який відповідає за складання облікового документа.

1.7. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним (старшим) бухгалтером із вказівкою дати підпису.

1.8. Фахівцям відділу: ремонтно-механічного та головному інженеру - неухильно виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання

Продовження додатку Ж

первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності.

У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні товариства за участю представників трудового колективу.

1.9. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).

1.10. Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

Голова комісії: Директор Петровський Ігор Олександрович;

Члени комісії: Головний інженер Себало Сергій Борисович, бухгалтер Хмельницька Альона Юріївна.

1.11. Первинні документи (Акти виконаних робіт, Накладні) підписувати Директору підприємства – Петровський Ігор Олександрович.

2. Про облікову політику підприємства

2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

2.2. Установити критерій суттєвості для відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних із рухом активів, зобов'язань, власного капіталу, визнанням доходів і витрат, у розмірі 100 грн.

2.3. Для визнання об'єктів необоротними активами, визначення дати їх уведення в експлуатацію, строку корисного використання (у т. ч. за об'єктами, отриманими у фінансову оренду) і ліквідаційної вартості створити постійно діючу комісію у складі:

Голова комісії: Директор Петровський Ігор Олександрович;

Члени комісії: Головний інженер Себало Сергій Борисович, бухгалтер Хмельницька Альона Юріївна.

При відсутності спеціальних вказівок комісії в акті про введення в експлуатацію об'єкта необоротних активів вважати, що об'єкт уводиться в експлуатацію для цілей використання в господарській діяльності підприємства.

2.4. Визнавати основні засоби матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких перевищує один рік, а вартість перевищує 6 000 грн.

2.5. Необоротні матеріальні активи, вартість яких не перевищує 6 000 грн., відносити до МНМА.

2.6. Амортизацію МНМА нараховувати в розмірі 100 % у першому місяці використання об'єкта (тобто в місяці його введення в експлуатацію).

2.7. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

Продовження додатку Ж

2.8. Переоцінку об'єктів основних засобів проводити відповідно до абзаців першого і другого п. 16 П(С)БО 7 у випадку, якщо залишкова вартість окремого об'єкта більш ніж на 10 % відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Рішення про проведення переоцінки (із зазначенням групи переоцінюваних об'єктів основних засобів) приймається керівником підприємства шляхом видання відповідного наказу. Групами об'єктів основних засобів для цілей проведення переоцінки вважати групи, визначені в п. 5 П(С)БО 7. Після переоцінки будь-якої групи основних засобів необхідність подальших переоцінок цієї групи для недопущення перевищення порога суттєвості визначати щорічно 1 грудня поточного року комісією у складі:

Голова комісії: Директор Петровський Ігор Олександрович;

Члени комісії: Головний інженер Себало Сергій Борисович, бухгалтер Хмельницька Альона Юріївна.

2.9. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта ОЗ над сумою попередніх уцінок залишкової вартості такого об'єкта включати до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу в дооцінках при вибутті такого об'єкта.

2.10. Вартість ремонтів, що не приводять до збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкта основних засобів, відображати в складі витрат залежно від напрямку використання такого об'єкта. На вартість поліпшень, що приводять до збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкта основних засобів, збільшувати первісну вартість даного об'єкта. Рішення про те, чи приведуть здійснювані ремонтно-будівельні роботи до збільшення майбутніх економічних вигід, приймається керівником і закріплюється в окремому наказі.

2.11. Здійснювати нарахування амортизації НА прямолінійним методом.

2.12. Проводити переоцінку нематеріальних активів, якщо залишкова вартість окремого об'єкта більш ніж на 10 % відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Рішення про проведення переоцінки оформляється наказом керівника підприємства.

2.13. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта нематеріальних активів над сумою попередніх уцінок залишкової вартості такого об'єкта включати до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу в дооцінках при вибутті такого об'єкта.

2.14. Неподільний об'єкт нерухомості, більше 50 % загальної площі якого передано в операційну оренду, визначати як інвестиційну нерухомість (далі - ІН). Порядок оцінки об'єктів ІН (за первісною або за справедливою вартістю), строків корисного використання об'єктів ІН, оцінюваних за первісною вартістю, а також метод визначення справедливої вартості для ІН, оцінюваної за справедливою вартістю, визначати за кожним об'єктом комісією в складі, зазначеному в п. 2.3 цього наказу. Амортизацію об'єктів ІН, оцінюваних за первісною вартістю, нараховувати за допомогою прямолінійного методу

2.15. Об'єкти необоротних активів, що придбаваються для подальшого продажу, зараховувати до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (субрахунок 286), на дату їх оприбуткування.

2.16. Одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати їх найменування

2.17. Облік транспортно-заготівельних витрат (далі - ТЗВ), пов'язаних із придбанням запасів, вести на окремих субрахунках (наприклад, на субрахунку 2011 - за сировиною та матеріалами і 289 - за товарами) і списувати щомісяця на витрати за середнім відсотком ТЗВ пропорційно до суми вибулих запасів

2.18. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:

- при відпусканні запасів у виробництво - метод ФІФО.

2.19. Суму резерву сумнівних боргів установлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.

Продовження додатку Ж

2.20. Дохід від надання послуг визнавати виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу. Оцінку ступеня завершеності такої операції здійснювати за питомою вагою обсягу послуг, наданих на конкретну дату, у загальному обсязі послуг, які повинні бути надані згідно з договором.

2.21. Створити забезпечення:

- оплати відпусток згідно з розрахунком;
- гарантійних зобов'язань для здійснення майбутніх витрат на проведення гарантійних ремонтів проданої продукції відповідно до кошторису, складеного службою головного механіка й узгодженого з бухгалтерією.

2.22. Установити розмір добових витрат щодо відряджень з урахуванням вимог пп. 170.9.1 ПК:

- не більше як 0,1 розміру мінімальної заробітної плати - по Україні;
- не більше 80 євро (згідно курсу НБУ на дату відрядження) - по закордонних відрядженнях.

При оформленні відряджень керуватися внутрішнім Положенням про відрядження.

Витрати на відрядження, визнані підприємством до відшкодування, відносити на той самий вид витрат, куди відносяться інші витрати на утримання підрозділу, у якому числиться відряджений працівник (без урахування мети відрядження).

2.23. Для цілей бухгалтерського обліку всіх операцій в іноземній валюті (у т. ч. операцій за безготівковими розрахунками) застосовувати курс НБУ на початок дня.

2.24. Курсові різниці на дату операції визначати за всією монетарною статтею в цілому.

2.25. Перерахунок залишків на кінець дня за тими монетарними статтями, за якими протягом дня проводилися господарські операції, із застосуванням курсу НБУ на кінець дня не здійснювати.

2.26. Контроль за виконанням цього наказу покласти на головного бухгалтера підприємства

2.27. Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.

2.28. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу

2.29. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені

2.30. Нарахування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.

УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ЗМІННИХ ТА ПОСТІЙНИХ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1. Витрати на управління виробництвом:

- а) оплата праці апарату управління, включаючи премії, матеріальну допомогу;
- б) відрахування на соціальні заходи апарату управління;
- в) витрати на оплату службових відряджень персоналу;
- г) інші витрати: вартість поштово-телеграфних послуг, вартість послуг зв'язку, вартість канцелярського приладдя; вартість послуг з участі в семінарах, витрати на придбання періодичних видань і спеціальної літератури, тощо.

2. Амортизація основних засобів.

3. Амортизація нематеріальних активів усього виробничого та загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення.

4. Витрати на утримання та експлуатацію необоротних активів виробничого та загально виробничого

Продовження додатку Ж

призначення:

- а) вартість мастильних, обтиральних матеріалів та інших допоміжних матеріалів, необхідних для догляду за обладнанням і підтриманням його у працездатному стані;
 - б) оплата праці допоміжних робітників, які обслуговують обладнання, — наладників, мастильників, електромонтерів, слюсарів, ремонтних та інших допоміжних робітників;
 - в) відрахування на соціальні заходи перелічених вище робітників;
 - г) вартість спожитого палива, електроенергії, води, пари та інших видів енергії на приведення в рух верстатів, насосів, пресів та інших виробничих механізмів загальнопромислового призначення;
 - д) вартість послуг допоміжних виробництв і послуг сторонніх організацій, пов'язаних з утриманням та експлуатацією обладнання;
 - е) вартість витраченого інструменту і пристосувань;
 - ж) витрати на операційну оренду основних засобів тощо.
5. Витрати, пов'язані з утриманням пожежної та сторожової охорони:
- а) оплата праці та відрахування на соціальні заходи, зайнятих охороною виробничих приміщень;
 - б) послуги сторонніх організацій з охорони.
6. Витрати на ремонт основних засобів виробничого та загальнопромислового призначення:
- а) витрати на ремонт будівель і споруд:
 - вартість витрачених будівельних матеріалів і запасних частин;
 - оплата праці та відрахування на соціальні заходи і медичне страхування робітників, які виконують ремонтні роботи;
 - вартість послуг ремонтних цехів;
 - б) витрати на ремонт виробничого обладнання, інструментів і транспортних засобів:
 - вартість запасних частин та інших матеріалів, витрачених при ремонті виробничого обладнання, транспортних засобів та інструментів;
 - оплата праці та відрахування на соціальні заходи робітників, які виконують ремонтні роботи (слюсарів, верстатників та інших);
 - вартість послуг ремонтних цехів та інших допоміжних виробництв з ремонту обладнання, транспортних засобів, інструментів.
7. Витрати на охорону праці й техніку безпеки:
- а) поточні витрати на улаштування та утримання огорож машин та їх рухомих частин, люків, отворів, вентиляційних пристроїв;
 - б) витрати на установлення сигналізації, необхідної з метою безпеки для швидкого зупинення механізмів;
 - г) вартість матеріалів, використаних на улаштування та утримання засобів охорони праці;
 - д) вартість спецодягу, спецвзуття, обмундирування, окулярів та інших захисних пристосувань, що видаються найманим працівникам, необхідних їм для виконання професійних обов'язків, та інших засобів індивідуального захисту, мила та інших миючих засобів, знешкоджуючих засобів, молока та лікувально-профілактичного харчування згідно з переліком і нормами, установленними чинними нормативно-правовими актами, або на відшкодування витрат працівникам за придбання ними спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту у випадках невидачі їх адміністрацією;
 - е) вартість послуг сторонніх організацій, пов'язаних із проведенням попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці, або де необхідно

Продовження додатку Ж

проводити професійний добір (обов'язковий первинний та періодичний профілактичний наркологічний огляди), а також щорічний обов'язковий медичний огляд осіб віком до 21 року;
ж) інші витрати на цілі, пов'язані з охороною праці (витрати на улаштування освітлення, що відповідає санітарним нормам і правилам (у тому числі місцевого освітлення робочих місць).

УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ЗМІННИХ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1. Амортизація вантажних автомобілів вантажопідйомністю понад 2 т виробничого та загально виробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення, що нараховується за виробничим методом.
2. Витрати на обслуговування виробничого процесу:
 - оплата праці та відрахування на соціальні заходи загально виробничого персоналу, зайнятого обслуговуванням виробничого процесу;
 - витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю продукції, робіт, послуг.

Прийняти як базу розподілу змінних і постійних розподілених загально виробничих витрат основну заробітну плату (без доплат і надбавок) виробничих робітників.

3. У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремих об'єкт основних засобів.

4. З метою створення єдиної системи організації бухгалтерського обліку та дотримання єдиної облікової політики виконувати цей наказ, узгоджуючи свої дії з головним бухгалтером підприємства.

Директор

І. О. Петровський

Аналіз якісних показників ефективності системи менеджменту

ПП «Горинь»

Показники	Дані за роками				Відхилення абс		Відхилення відн, %	
	2015	2016	2017	2018	2017 - 2016	2018 - 2017	2017 - 2016	2018 - 2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід, тис. грн.	507	6700,3	5810,3	4694,4	-890	-1115,9	-13,3	-19,2
Повна собівартість реалізованої продукції (робіт), послуг, тис. грн.	463,1	3 643,6	1 629,9	2 093,4	-2013,7	463,5	-55,3	28,4
Фінансовий результат до оподаткування, прибуток, тис. грн.	2,4	3058,7	4186,9	2620,6	1128,2	-1566,3	36,9	-37,4
Чистий прибуток, тис. грн.	2,4	3058,7	3978,2	2620,6	919,5	-1357,6	30,1	-34,1
Середньорічна сума активів, тис. грн.	1	1600	3862	15384	2262	11522	141,4	298,3
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1	5	25	39	20	14	400	56
Фондовіддача, грн.	507,00	1340,06	232,41	120,37	-1107,65	-112,04	-82,7	-48,2
Фондоозброєність, грн.	0,2	0,6	2,3	3,3	1,7	1	283,3	43,5
Середньорічна вартість оборотних коштів, тис. грн.		1595	3837	15344	2242	11507	140,6	299,9
Період обороту оборотних коштів, дні		86	238	1177	152	939	176,7	394,5
Численність робітників, чол.	5	9	11	12	2	1	22,2	9,1
Продуктивність праці, тис. грн / особу	101,40	744,5	528,2	391,2	-216,3	-137	-29,1	-25,9
Рентабельність активів, %	240,00	191,17	103,01	17,03	-88,16	-85,98	-46,1	-83,5
Рентабельність основної діяльності, %	0,5	83,95	256,88	125,18	172,93	-131,7	206	-51,3

Джерело: розроблено автором за результатами дослідження підприємства

Додаток II

Аналіз складу та структури витрат ПП «Горинь»

Показник	2015		2016		2017		2018		2018 - 2017	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Матеріальні затрати	50	9,91	1844	50,61	109	6,69	210	10,03	101	3,34
Витрати на оплату праці	330	65,4	908	24,92	1127	69,15	1375	65,68	248	-3,47
Відрахування на соціальні заходи	112	22,2	309	8,48	361	22,15	454	21,69	93	-0,46
Амортизація	0	0	0	0	2	0,12	2	0,1	0	-0,02
Інші операційні витрати	12,6	2,5	582,6	15,99	30,9	1,9	52,4	2,5	21,5	0,6
Разом	504,6	100	3643,6	100	1629,9	100	2093,4	100	463,5	0

Джерело: розроблено автором за результатами дослідження підприємства

Аналіз витрат на 1 грн. чистого доходу ПП «Горинь»

Показники	2015 рік		2016		2017		2018		Зміна, +/-	
	тис. грн.	Витр. на 1 грн. ЧД	тис. грн.	Витр. на 1 грн. ЧД	тис. грн.	Витр. на 1 грн. ЧД	тис. грн.	Витр. на 1 грн. ЧД	2017 - 2016	2018 - 2017
Чистий дохід	507	X	6700,3	X	5810,3	X	4694,4	X		
Собівартість реалізованої продукції	369,8	0,729	3235	0,483	0	0	0	0	-0,483	0
Інші операційні витрати	93,3	0,184	408,6	0,061	1629,9	0,281	2093,4	0,446	0,22	0,165
Разом витрат	463,1	0,913	3643,6	0,544	1629,9	0,281	2093,4	0,446	-0,263	0,165
Операційні витрати за елементами										
Матеріальні затрати	50	0,099	1844	0,275	109	0,019	210	0,045	-0,256	0,026
Витрати на оплату праці	330	0,651	908	0,136	1127	0,194	1375	0,293	0,058	0,099
Відрахування на соціальні заходи	112	0,221	309	0,046	361	0,062	454	0,097	0,016	0,035
Інші операційні витрати	12,6	0,025	582,6	0,087	30,9	0,005	52,4	0,011	-0,082	0,006
Разом витрат	504,6	0,995	3643,6	0,544	1629,9	0,281	2093,4	0,446	-0,263	0,165

Джерело: розроблено автором за результатами дослідження підприємства

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ГОРИНЬ"	за ЄДРПОУ	2017	1 1
Територія БРОВАРИ	за КОАТУУ	3210600000	
Організаційно-правова форма господарювання ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО	за КОПФГ	120	
Вид економічної діяльності Будівництво житлових і нежитлових будівель	за КОДУ		
Середня кількість працівників, осіб 9	за КВЕД	41.20	
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон 07400, Київська обл., місто Бровари, ВУЛИЦЯ ГРУШЕВСЬКОГО, будинок 19, офіс 5	0687771474		

1.Баланс на 31122016 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I.Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	1.8	7.2
первісна вартість	1011	10.3	16.7
знос	1012	(8.5)	(9.5)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1.8	7.2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		8
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		1032.8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	.5	140.7
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		1913.8
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	.3	101.2
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	.8	3189.3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2.6	3196.5

Продовження додатку Л

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2	2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2.4	2864.9
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	2.6	2865.1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		225.1
розрахунками з бюджетом	1620		16.2
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		90.1
Усього за розділом III	1695		331.4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	2.6	3196.5

**2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2016**

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6700.3		507
Інші операційні доходи	2120			
Інші доходи	2240	2		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6702.3		507
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3235)		(369.8)
Інші операційні витрати	2180	(408.6)		(93.3)
Інші витрати	2270	()		(41.5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(3643.6)		(504.6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	3058.7		2.4
Податок на прибуток	2300	(196.2)		()
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2862.5		2.4

Керівник

Головний бухгалтер

КРИШТАФОВИЧ ДМИТРО АНАТОЛІЙОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Продовження додатку Л

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2018	1	1
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ГОРИНЬ"				
Територія БРОВАРИ				за ЄДРПОУ
Організаційно-правова форма господарювання ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО				за КОАТУУ
Вид економічної діяльності Будівництво житлових і нежитлових будівель				за КОПФГ
Середня кількість працівників, осіб 11				за КОДУ
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				за КВЕД
Адреса, телефон УКРАЇНА, 07400, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, М.БРОВАРИ, ВУЛ. ГРУШЕВСЬКОГО, БУД. 19, КВ. (ОФІС) 5				0443380543

1.Баланс на **31122017** р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I.Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	7.2	43.5
первісна вартість	1011	16.7	53.8
знос	1012	(9.5)	(10.3)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	7.2	43.5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	.8	.8
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1032.8	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	140.7	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1913.8	4483.3
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	101.2	.1
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	3189.3	4484.2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	3196.5	4527.7

Продовження додатку Л

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2	2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2864.9	4257.3
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	2865.1	4257.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	225.1	
розрахунками з бюджетом	1620	16.2	102.1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		8.7
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	90.1	159.4
Усього за розділом III	1695	331.4	270.2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	3196.5	4527.7

2. Звіт про фінансові результати
за 2017 рік

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5810.3	6700.3
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240	6.5	2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	5816.8	6702.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	()	(3235)
Інші операційні витрати	2180	(1629.9)	(408.6)
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1629.9)	(3643.6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	4186.9	3058.7
Податок на прибуток	2300	(208.7)	(196.2)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	3978.2	2862.5

Керівник

Головний бухгалтер

ПЕТРОВСЬКИЙ ІГОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

Продовження додатку Л

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ГОРИНЬ"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	БРОВАРИ		2019	2	1
Організаційно-правова форма господарювання	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО	за ЄДРПОУ	3210600000		
Вид економічної діяльності	Будівництво житлових і нежитлових будівель	за КОАТУУ	120		
Середня кількість працівників, осіб	12	за КОДУ	41.20		
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком	за КВЕД			
Адреса, телефон	УКРАЇНА, 07403, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, М.БРОВАРИ, ВУЛ. БРОВАРСЬКОЇ СОТНІ, БУД. 3, КВ. (ОФІС) 2	0443380543			

1.Баланс на 31.12.2018 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I.Необоротні активи				
Незавершені капітальні інвестиції		1005		3.3
Основні засоби		1010	43.5	34.5
первісна вартість		1011	53.8	53.8
знос		1012	(10.3)	(19.3)
Довгострокові біологічні активи		1020		
Довгострокові фінансові інвестиції		1030		
Інші необоротні активи		1090		
Усього за розділом I		1095	43.5	37.8
II. Оборотні активи				
Запаси		1100	8	31.8
у тому числі готова продукція		1103		31
Поточні біологічні активи		1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125		1752.4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135		264
у тому числі з податку на прибуток		1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	4475	23856.4
Поточні фінансові інвестиції		1160		
Гроші та їх еквіваленти		1165	1	298.9
Витрати майбутніх періодів		1170		
Інші оборотні активи		1190		
Усього за розділом II		1195	4484	26203.5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200		
Баланс		1300	4527.5	26241.3

Продовження додатку Л

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		2
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4257.3	6108.2
Неоплачений капітал	1425	()	(2)
Усього за розділом I	1495	4257.3	6108.2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	102.1	1150
розрахунками з бюджетом	1620		17.1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	8.7	185.1
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	159.4	18780.9
Усього за розділом III	1695	270.2	20133.1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	4527.5	26241.3

2. Звіт про фінансові результати

за

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4694.4	5810.3
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240	19.6	6.5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4714	5816.8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	()	()
Інші операційні витрати	2180	(2093.4)	(1629.9)
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2093.4)	(1629.9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2620.6	4186.9
Податок на прибуток	2300	()	(208.7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2620.6	3978.2

Керівник

Головний бухгалтер

ПЕТРОВСЬКИЙ ІГОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)